

Bestuursrapportage 1^e halfjaar 2026

“Samen op weg naar een schone omgeving en afvalvrije toekomst”

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:

Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden

Leeswijzer

Leeswijzer	2
1. Inleiding en bestuurlijke samenvatting	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Bestuurlijke samenvatting	4
2. Voortgang en ontwikkelingen	9
2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer	9
2.2 Product Overige diensten (DVO's)	28
2.3 Product Bedrijfsafval	29
2.4 Product Algemene baten en lasten	30
3. Bedrijfsvoering	33
3.1 Personeel	33
3.2 Interne communicatie	34
3.3 Informatisering en automatisering	34
3.4 Duurzaamheid	36
3.5 Inkoop en aanbesteden	37
3.6 Arbo en veiligheid	37
3.7 Juridische control	38
3.8 Milieu en vergunningen	39
4. Financiële ontwikkelingen	41
4.1 Financieel overzicht	41
4.2 Financieel overzicht in het kort	43
4.3 Toelichting op de lasten	43
4.4 Toelichting op de baten	51
4.5 Dienstverleningsovereenkomsten	54
4.6 Investeringsprogramma	56
5. Risico's en onzekerheden	61

INLEIDING EN SAMENVATTING

1. Inleiding en bestuurlijke samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de bestuursrapportage over het eerste halfjaar 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering organisatie Reinigingsdienst Waardlanden. Deze bestuursrapportage vormt, na de kaderbrief en de begroting, het derde product binnen de Planning & Control-cyclus van het boekjaar 2026. Deze cyclus stelt het bestuur in staat om tijdig bij te sturen waar nodig en biedt daarnaast inzicht in de voortgang en realisatie van de doelstellingen.

De grondslag voor deze rapportage wordt gevormd door de financiële afwikkeling van de jaarrekening 2025, de begroting 2026, de begroting 2027 en de exploitatieontwikkeling met peildatum 1 juli 2026.

Deze bestuursrapportage bevat een beleidsmatig en een financieel gedeelte. Aan de hand van de drie W-vragen uit de begroting 2026 wordt een terugkoppeling gegeven over waar Waardlanden op dit moment staat. Daarmee wordt inzicht geboden in de voortgang van de gestelde doelen, de ondernomen activiteiten en de inzet van middelen.

1.2 Bestuurlijke samenvatting

In de eerste helft van 2026 heeft Waardlanden verdere stappen gezet in de ontwikkeling van de dienstverlening, de organisatie en de bedrijfsvoering. Tegelijkertijd staat de organisatie voor een aantal belangrijke opgaven. De ontwikkeling van het restafval is minder positief dan verwacht, de kwaliteit van grondstoffen vraagt blijvende aandacht en op het gebied van personeel, digitale weerbaarheid, arbo, veiligheid en compliance blijft verdere versterking nodig. Financieel is de verwachting dat Waardlanden over geheel 2026 rond de begroting zal uitkomen.

Beleidsmatige en inhoudelijke ontwikkelingen

De strategische doelstelling om de hoeveelheid restafval verder terug te dringen en de kwaliteit van gescheiden grondstoffen te verbeteren blijft ook in 2026 leidend. Op basis van de beschikbare cijfers over het eerste halfjaar is de totale hoeveelheid fijn en grof restafval met 6,3% toegenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2025. Daarmee ligt de totale hoeveelheid restafval weer op het niveau van 2024. In de begroting was uitgegaan van een lichte daling van de hoeveelheid restafval.

In 2025 bedroeg de hoeveelheid restafval 130 kg per inwoner. Op basis van de huidige ontwikkeling wordt verwacht dat eind 2026 gemiddeld 130 tot 135 kg restafval per inwoner wordt afgevoerd. Daarmee wordt de in 2025 gerealiseerde hoeveelheid naar verwachting niet verlaagd. De definitieve hoeveelheid restafval per inwoner kan pas na afloop van het kalenderjaar worden vastgesteld. Daarnaast zijn andere factoren van

invloed op deze beleidsindicator waarop Waardlanden geen of slechts beperkte invloed heeft. Dit betreft onder andere het verwachte lagere rendement van de VSI (voorscheidingsinstallatie voor pmd).

Bij PMD is in het eerste halfjaar een voordeel van € 460.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd. De gerealiseerde hoeveelheid PMD ligt boven de terughoudend opgestelde begrotingsraming. Tegelijkertijd blijft de kwaliteit van het ingezamelde PMD een belangrijk aandachtspunt. Uit de eerste kwaliteitsmetingen blijkt dat het PMD in de laagste vergoedingsstaffel valt. In de prognose voor geheel 2026 is met deze lagere vergoeding rekening gehouden. Per jaareinde wordt, ondanks deze bijstelling, naar verwachting een voordeel van circa € 388.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

Dienstverlening en samenwerking

Waardlanden werkt aan het verder versterken van de dienstverlening aan zowel gemeenten als inwoners. De samenwerking met de deelnemende gemeenten wordt verder geprofessionaliseerd. De dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) worden verder geformaliseerd en voor één gemeente zijn de overeenkomsten inmiddels ondertekend. Met de overige gemeenten wordt gewerkt aan afronding. Daarnaast zijn periodieke voortgangsgesprekken gestart waarin de operationele en financiële voortgang en de kwaliteit van de dienstverlening worden besproken.

Voor de dienstverlening aan inwoners zijn de eerste resultaten van het inwonersonderzoek positief. Het service-rapportcijfer is gestegen van 6,6 naar 7,2. De overige resultaten van het onderzoek worden nog geanalyseerd.

Organisatieontwikkeling, personeel en compliance

Waardlanden werkt in 2026 verder aan het versterken van de interne organisatie. Op het gebied van informatisering en automatisering zijn stappen gezet in digitale weerbaarheid, informatiebeveiliging, informatiebeheer en datagestuurde werken. Deze ontwikkelingen dragen bij aan verdere professionalisering van de bedrijfsvoering en vragen de komende periode om verdere aandacht.

Het ziekteverzuim is in de eerste helft van 2026 gedaald van 10,67% naar 9,52%. Het aandeel langdurig verzuim blijft met 7,45% echter hoog. De vergrijzing, fysiek belastende werkzaamheden en de hogere pensioenleeftijd maken dat blijvende aandacht voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid noodzakelijk is. Tegelijkertijd is ingezet op het verder op orde brengen en stabiliseren van de personele bezetting. In het eerste halfjaar zijn 16 medewerkers in dienst gekomen, onder meer ter vervanging van interim- en uitzendkrachten en medewerkers die uit dienst zijn gegaan.

Ook op het gebied van arbo, veiligheid en juridische beheersing zijn stappen gezet. De RI&E en het bijbehorende plan van aanpak zijn afgerond en er is een inhaalslag gestart om eerder ontstane achterstanden

weg te werken. Ook het inkoopbeleid is verder verankerd. De verdere professionalisering van de inkoopfunctie wordt op een later moment voortgezet.

Tegelijkertijd zijn er nog aandachtspunten op het gebied van milieu en vergunningen. Zo wordt gewerkt aan de aanpak van de bodemverontreiniging rond de zoutloods in Gorinchem. De geraamde kosten hiervoor bedragen circa € 200.000 en zijn op dit moment meegenomen in de financiële prognose. Mocht dit uiteindelijk leiden tot een verlies, dan wordt dit conform de financiële kaders gedekt uit de algemene reserve.

Financiën

Het gerealiseerde resultaat over het eerste halfjaar van 2026 bedraagt € 353.000 positief ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door € 215.000 lagere lasten en € 138.000 hogere opbrengsten. Met name lagere afschrijvings- en rentelasten, kantoorkosten en overige personeelslasten dragen positief bij. Aan de opbrengstenkant wordt het voordeel vooral veroorzaakt door hogere opbrengsten van Nedvang dan begroot. De begroting was hierbij terughoudend opgesteld.

Voor geheel 2026 wordt op basis van de huidige inzichten een positief resultaat van circa € 21.000 verwacht. Daarmee komt het verwachte resultaat voor het gehele jaar rond de begroting uit. De prognose kent daarbij nog onzekerheden; de in hoofdstuk 5 benoemde risico's kunnen het uiteindelijke resultaat nog beïnvloeden.

Investeringsen

De uitvoering van het investeringsprogramma ligt op onderdelen achter op de planning. Dit geldt onder meer voor investeringen in voertuigen, ICT en afvalbrengstations. Voor de voertuigen is inmiddels een inhaalslag gestart, nadat de uitvoering vertraging heeft opgelopen door de Europese aanbesteding.

Tegelijkertijd worden in 2026 investeringen uitgevoerd die bijdragen aan arbo en veiligheid, waaronder de vervanging van de KCA-depots in Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem.

Een deel van de beschikbare kredieten zal naar verwachting worden doorgeschoven naar 2027.

Conclusie

WaardLanden heeft in de eerste helft van 2026 verdere stappen gezet in de professionalisering van de organisatie, de dienstverlening aan gemeenten en de versterking van de bedrijfsvoering. De stijging van het service-rapportcijfer onder inwoners is daarbij een positieve ontwikkeling. Tegelijkertijd is de ontwikkeling van het restafval een duidelijke tegenvaller en blijft de kwaliteit van grondstoffen een belangrijk aandachtspunt. Ook het nog altijd hoge ziekteverzuim, de verdere versterking van digitale weerbaarheid, arbo, veiligheid en compliance vragen blijvende aandacht.

Financieel laat het eerste halfjaar een positief resultaat zien. Voor het gehele jaar wordt op basis van de huidige inzichten een resultaat verwacht dat rond de begroting ligt. Daarmee geeft de prognose op dit moment een realistisch beeld van de financiële ontwikkeling van Waardlanden over 2026.

De komende periode ligt de focus op het verder beheersen van de ontwikkeling van het restafval, het op peil houden van de kwaliteit van grondstoffen en het versterken van de organisatie. Daarmee wordt verder invulling gegeven aan een financieel beheerste, toekomstbestendige en kwalitatief goede dienstverlening aan inwoners en gemeenten.

PROGRAMMA VERANTWOORDING

2. Voortgang en ontwikkelingen

2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer

2.1.1 Inleiding

Dit product gaat over het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Het product Afval- en grondstoffenbeheer dat Waardlanden uitvoert voor de vier gemeenten heeft een directe relatie met de doelstelling om het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg gemiddeld per inwoner, schone grondstofstromen te bewerkstelligen, en toe te werken naar een circulaire economie in 2050.

Marktontwikkeling & wet- en regelgeving

Het Circulair Materialen Plan is op 30 december 2025 van kracht geworden als opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3). Het CMP vormt op dit moment het belangrijkste beleidsmatige kader. Zoals verwacht is het CMP geen grote 'gamechanger', maar is het vooral een nieuwe verpakking van bestaande regels.

De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) speelt een steeds belangrijkere rol in de transitie naar een circulaire economie. De regeling richt zich niet alleen op afvalbeheer, maar ook op afvalpreventie, hergebruik, circulair ontwerp en het vergroten van de financiële prikkels voor producenten om producten duurzamer en beter herbruikbaar te maken. In 2026 is de UPV Textiel in een nieuwe uitvoeringsfase gekomen met oplopende doelstellingen voor hergebruik en recycling. Terwijl de nieuwe Europese Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) vanaf augustus 2026 stapsgewijs wordt ingevoerd en strengere eisen stelt aan recyclebaarheid, hergebruik en het gebruik van gerecyclede materialen in verpakkingen. Voor de komende jaren wordt verwacht dat de landelijke regie, handhaving en rapportageverplichtingen verder worden versterkt, dat meer productgroepen onder UPV-regelingen worden gebracht en dat producenten een groter deel van de kosten voor inzameling en verwerking gaan dragen. Voor Waardlanden zijn met name de ontwikkelingen rond textiel en verpakkingen relevant, omdat deze direct van invloed zijn op inzameling, ketensamenwerking, vergoedingen en de toekomstige financiering van afval- en grondstoffenbeheer. Zoals altijd volgt Waardlanden deze ontwikkelingen op de voet.

Binnen de grondstoffenmarkt staat de recycling van plastic nog steeds onder druk. De instroom van goedkoop virgin plastic van buiten Europa maakt het moeilijk om gerecycled plastic rendabel af te zetten. De invoering van de PPWR, met een grotere nadruk op het gebruik van gerecyclede grondstoffen, biedt op termijn wel kansen voor deze grondstof. De markt voor papier en karton lijkt in 2026 te stabiliseren. Dit draagt bij aan stabielere vergoedingen voor ingezameld en gerecycled papier en karton.

2.1.2 Wat willen we bereiken?

De rode draad uit de strategienota blijft ook in 2026 leidend: het zorgen voor een gezonde balans tussen kosten, milieu en service binnen de afvaldriehoek. We zetten in op het verder terugdringen van de

hoeveelheid restafval en het behouden van een hoog scheidingspercentage, waarbij de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen nadrukkelijk aandacht krijgt. We streven naar maximaal 100 kg restafval per inwoner en minimaal 65% afvalscheiding. Daarnaast zetten we in op afvalpreventie door inwoners te stimuleren minder afval te produceren, afval beter te scheiden en aan te bieden en meer te hergebruiken en repareren. Een goede en toegankelijke dienstverlening aan inwoners blijft ook in 2026 een belangrijk uitgangspunt. De strategische koers en bijbehorende doelstellingen voor de periode na 2026 worden begin 2027 bepaald.

2.1.3 Wat hebben we gedaan?

Samenwerken aan nieuw regionaal beleid

In april 2026 ontvingen raadsleden van de vier Waardlanden gemeenten onze startnotitie. Hierin is beschreven welke stappen we de komende periode zetten, binnen welke kaders we werken en op welke momenten de raden bij het proces worden betrokken.

Tijdens de gezamenlijke radenbijeenkomst van 3 juni jl. is het proces toegelicht en hebben we met elkaar gesproken over de toekomstige koers in onze regio. In september en oktober 2026 vindt in de afzonderlijke gemeenteraden een beeldvormende sessie dan wel een Informatie- en Ontmoetingssessie plaats over het te ontwikkelen beleid voor de periode tot en met 2034.

Bij het opstellen van het nieuwe beleid betrekken we niet alleen bestuurders, maar ook inwoners en organisaties die veel contact hebben met inwoners. Daarmee krijgen we beter inzicht in de factoren die het afvalgedrag van inwoners beïnvloeden. De resultaten van het inwonersonderzoek, waaraan 4.360 inwoners hebben deelgenomen, en de stakeholderanalyse worden samen met de inzichten uit data-analyses en interviews met medewerkers van Waardlanden in een analyserapport. Dit rapport beschrijft de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten voor het nieuwe beleid.

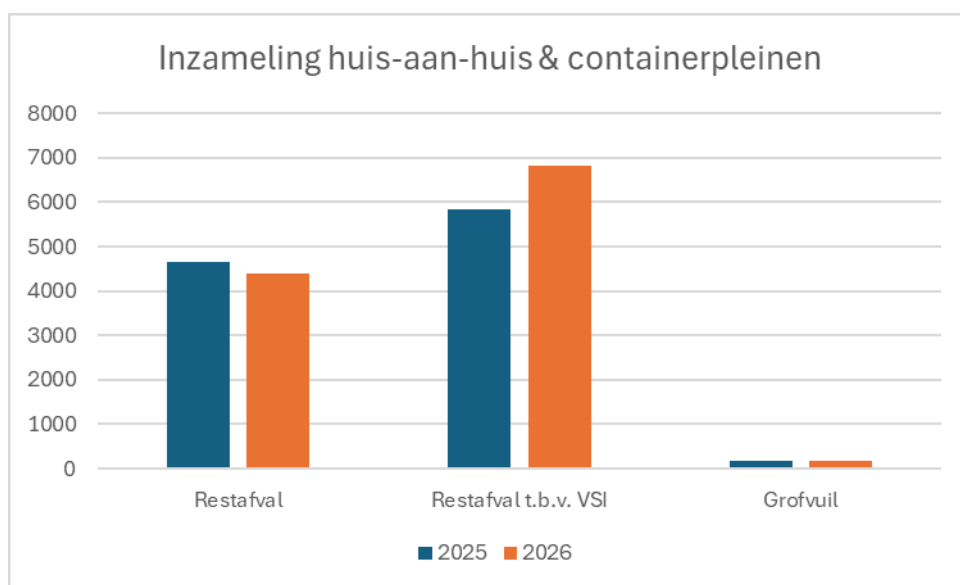
Op basis van deze bevindingen wordt vervolgens een visiedocument opgesteld met de ambities, uitgangspunten en strategische keuzes. Naar verwachting stellen de gemeenteraden dit visiedocument in februari 2027 vast. Daarna werken we de visie uit in een eerste uitvoeringsplan. De colleges van B&W stellen dit plan naar verwachting in mei 2027 vast. Het uitvoeringsplan beschrijft de maatregelen die we in de eerste vier jaar na vaststelling uitvoeren en de effecten die we daarmee verwachten te bereiken. Na evaluatie van het eerste uitvoeringsplan wordt een tweede uitvoeringsplan opgesteld voor de resterende periode tot en met 2034.

Afval- en grondstoffeninzameling

Huis-aan-huis & containerpleinen

Afvalinzameling huis-aan-huis & containerpleinen

In grafiek 1 is links het restafval weergegeven dat bij laagbouw wordt ingezameld. In het midden staat het restafval dat bij hoogbouw wordt ingezameld. Inwoners van de hoogbouw mogen pmd bij het restafval weggooien. Dit wordt naar de voorscheidingsinstallatie (VSI) wordt gebracht, waar het pmd wordt nagescheiden. Bij het restafval zien we een afname van het aanbod. Bij het restafval dat naar de VSI wordt gebracht zien we een toename van het aanbod. We kunnen deze toename met de beschikbare data en beperkte beschikbare analytische capaciteit niet verklaren. De hoeveelheid grofvuil die wordt aangeboden (rechts in de grafiek) is nagenoeg gelijk gebleven.

Grafiek 1: Tonnages restafval en grofvuil Q1 en Q2 2025-2026

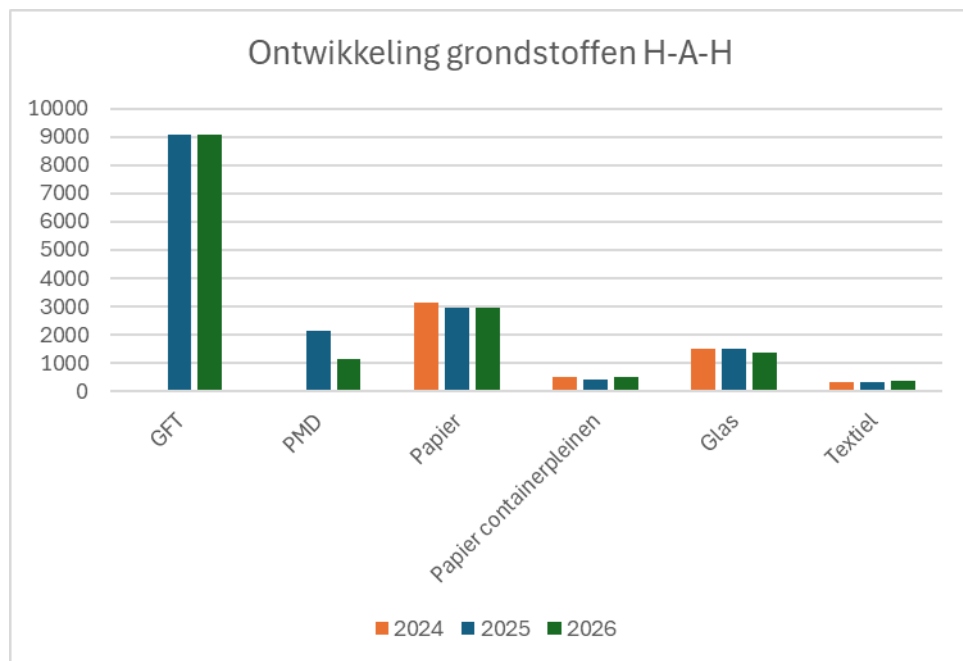
Grofvuilservice

In Vijfheerenlanden is de grofvuilservice voor inwoners gratis en worden de kosten door de gemeente gedragen. Hierdoor blijft de vraag naar deze service hoog. Samen met de gemeente is ook dit jaar gezocht naar een optimale balans tussen een goede dienstverlening aan inwoners en beheersbare kosten van de grofvuilservice.

Grondstoffeninzameling huis-aan-huis & containerpleinen

Grondstoffen bestaan uit groente-, fruit- en tuinafval (gft), plastic-, metaal- en drankverpakkingen (pmd), papier, glas en textiel. Deze grondstoffen worden huis-aan-huis en via containerpleinen ingezameld (grafiek 2). Bij pmd zien we een daling van de ingezamelde hoeveelheid. Ook bij de inzameling van oud papier door vrijwilligers van verenigingen zien we een lichte daling. Bij de hoeveelheid oud papier die via containerpleinen

wordt ingezameld, is deze daling niet zichtbaar. Daarnaast zien we een lichte daling in de hoeveelheid ingezameld verpakkingsglas en een lichte stijging in de hoeveelheid ingezameld textiel. De oorzaken van deze ontwikkelingen zijn op dit moment nog niet duidelijk. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt hierop nader ingegaan.

Grafiek 2: Tonnages grondstoffen via huis-aan-huis en containerplein inzameling Q1 en Q2 2024-2026

De gegevens van gft en pmd zijn niet beschikbaar in de huidige database voor 2024, doordat deze stromen toen op een andere wijze werden gerapporteerd.

Service grondstoffeninzameling containerpleinen

Dit jaar hebben we de service voor de inzameling van textiel verder verbeterd. In de regio zijn zes ondergrondse restafvalcontainers omgebouwd tot textielcontainers. Daarnaast zijn twee extra textielcontainers geplaatst. Hierdoor kunnen inwoners hun textiel nog makkelijker en dichterbij huis gescheiden inleveren. Via de WaardLanden-app zijn inwoners geïnformeerd over de wijzigingen in hun wijk of kern.

Dankzij de invoering van diftar en de afname van de hoeveelheid restafval in de afgelopen jaren, zijn steeds meer ondergrondse restafvalcontainers beschikbaar voor een andere inzet. We kunnen deze containers daardoor steeds vaker inzetten voor de inzameling van grondstoffen. Zo verhogen we de service voor het gescheiden aanbieden van waardevolle grondstoffen.

Containerservice & Wagenparkbeheer

Vanaf het tweede kwartaal worden containers waar mogelijk aan huis gerepareerd. Hiermee beperken we onnodige vervanging en verlengen we de levensduur van de containers. Beschadigde containers worden waar mogelijk vervangen door gerepareerde en gereinigde exemplaren. Bij ondergrondse containers zijn op locaties waar sprake is van vandalisme of oneigenlijk gebruik gerichte maatregelen getroffen. Zo zijn onder meer sloten en gasveren vervangen.

Binnen het wagenparkbeheer zijn dit jaar geen grote wijzigingen doorgevoerd. In het kader van de aanschaf van een nieuw ICT-systeem onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn om het wagenparkbeheer verder te digitaliseren. Daarbij kijken we onder andere naar het verkrijgen van beter inzicht in stilstand, reparaties en kosten.

Milieustraten

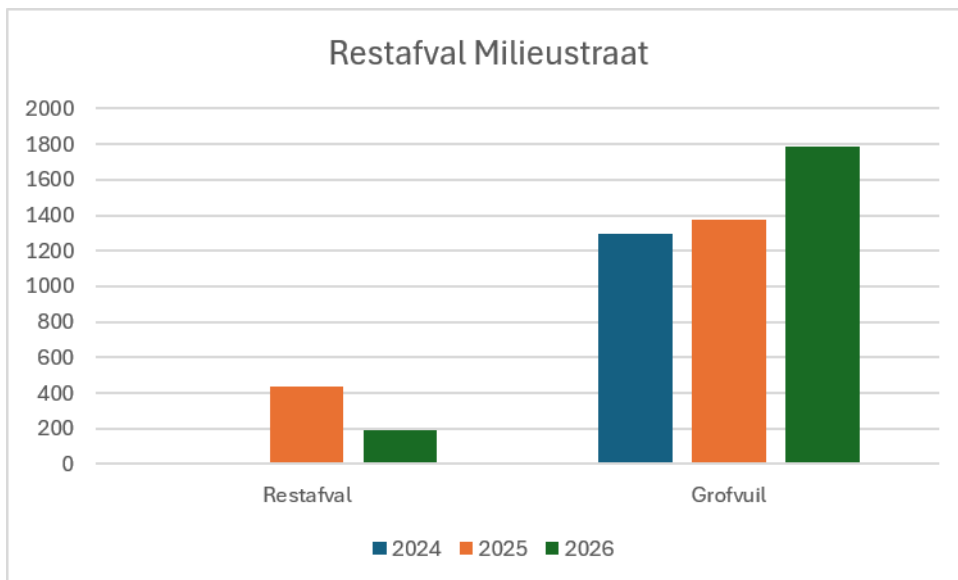
Vernieuwen milieustraten

Na een lange voorgeschiedenis heeft de gemeente Vijfheerenlanden besloten dat de milieustraten in Vianen en Leerdam op termijn niet op de huidige gemeentewerven gevestigd kunnen blijven. Waardlanden en de gemeente Vijfheerenlanden gaan daarom gezamenlijk op zoek naar één of meer geschikte nieuwe locaties. De komende maanden doorlopen Waardlanden en de gemeente Vijfheerenlanden gezamenlijk een proces om te komen tot een toekomstvisie voor de milieustraten. In de Strategienota 2021 is al benoemd dat beide milieustraten aan vervanging toe zijn. Voor de verbinding tussen de milieustraat in Gorinchem en de naastgelegen kringloopwinkel wachten we momenteel op de benodigde vergunning. We hopen de plannen in de tweede helft van 2026 te kunnen realiseren.

Afvalinzameling milieustraten

Op de milieustraten worden restafval, grofvuil en verschillende grondstofstromen ingezameld die inwoners daar aanbieden. De onderstaande grafieken geven inzicht in de ingezamelde hoeveelheden en de verschillende afval- en grondstofstromen.

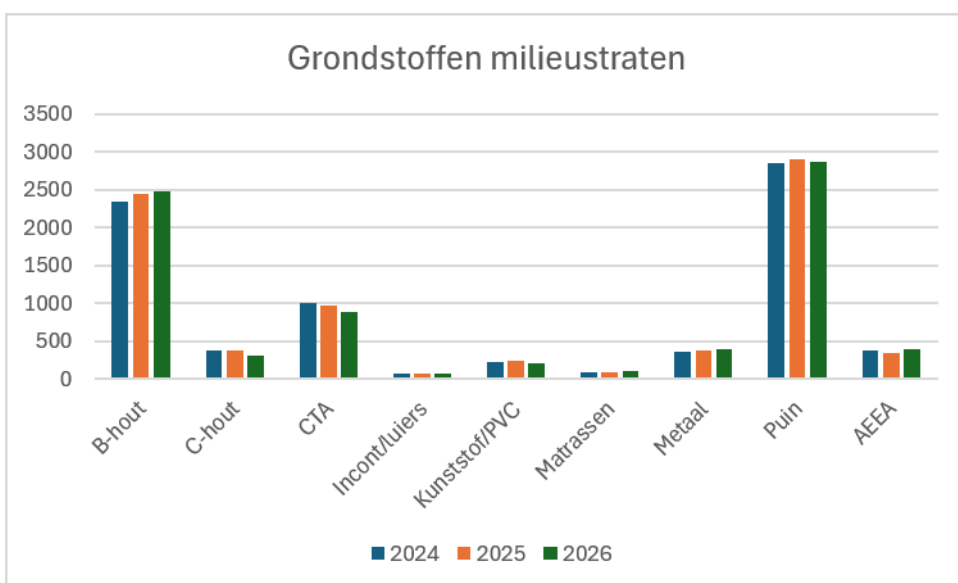
De toename van de hoeveelheid grofvuil in 2026 is opvallend. In de begroting is uitgegaan van een daling van de hoeveelheid grofvuil. Een deel van de toename wordt verklaard door een operationele wijziging in de afvoer van klein-grof en grof restafval op de milieustraten. Deze wijziging verklaart echter niet de volledige toename. Mogelijk neemt het effect van de financiële prikkel van diftar op het aanbieden van grofvuil na de invoering ervan geleidelijk af, waardoor grofvuil minder goed wordt gescheiden. Of hiervan daadwerkelijk sprake is, zal moeten blijken uit de ontwikkelingen in de komende periode.

Grafiek 3: Tonnages restafval en grofvuil ingezameld op de milieustraten Q1 en Q2 2024-2026

Grondstoffeninzameling milieustraten

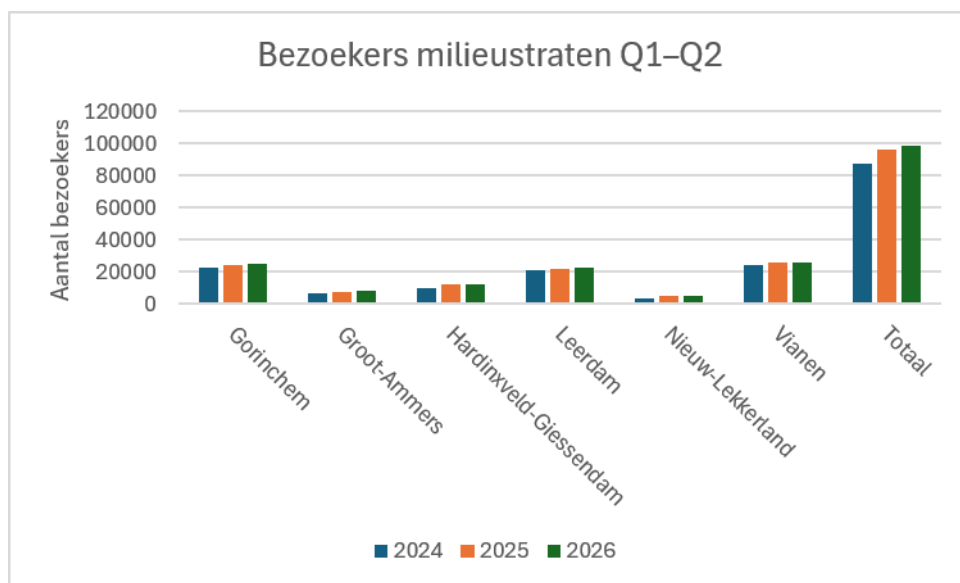
In grafiek 4 zijn de grondstoffen hout van B- en C-kwaliteit, composteerbaar tuinafval (CTA), incontinentie- en luiers, kunststof/polyvinylchloride (pvc), matrassen, metaal/oud ijzer, (bouw)puin en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) weergegeven. De hoeveelheden die op de milieustraten worden aangeboden, blijven redelijk constant. Wel verwachten we dat de hoeveelheid composteerbaar tuinafval in het najaar lager zal zijn als gevolg van het droge weer.

Grafiek 4: Tonnages grondstoffen milieustraten 2024-2026

Bezoekersaantallen milieustraten

In de eerste helft van dit jaar zijn de bezoekersaantallen bij alle milieustraten licht toegenomen (grafiek 5). De oorzaak van deze stijging is op dit moment niet eenduidig vast te stellen. De afgelopen maanden hebben we extra aandacht besteed aan de grondstoffen die inwoners gratis naar de milieustraten mogen brengen, ook nadat hun drie gratis beurten zijn verbruikt. Mogelijk draagt dit ertoe bij dat inwoners weer vaker een bezoek aan de milieustraten brengen.

Grafiek 5: Bezoekersaantallen milieustraten

Verschillen diftar-gemeente & niet-diftar-gemeenten

Sinds 2025 kunnen we voor fijn huishoudelijk restafval en huis-aan-huis ingezameld grofvuil onderscheid maken naar herkomst uit Vijfheerenlanden en de drie diftar-gemeenten. De benodigde gegevens voor deze analyse over 2026 hebben we op dit moment nog niet ontvangen. We rapporteren de resultaten in het jaarverslag.

Voor de huis-aan-huis ingezamelde grondstoffen, zoals gft, pmd en oud papier en karton, is het onderscheid tussen de diftar- en niet-diftar-gemeenten niet te maken. Omdat inwoners uit onze regio alle milieustraten mogen bezoeken, is ook voor het grofvuil op de milieustraten geen volledig onderscheid tussen diftar- en niet-diftar gemeenten te maken.

Service & Gedragsverandering

Klantenservice

Het klantcontactcentrum (KCC) werkt aan het verbeteren van de registratie en rapportage van inkomende telefonie. Hiermee krijgen we beter inzicht in het aantal en de aard van telefonische contacten en kan de verwerking in het systeem verder worden geoptimaliseerd. Voor e-mailcontacten zijn momenteel geen rapportagegegevens beschikbaar.

Tijdens de periodes waarin de openingstijden van de milieustraten tijdelijk zijn aangepast vanwege het hitteprotocol, heeft het KCC meerdere vragen van inwoners ontvangen over de gewijzigde openingstijden en de duur van de aanpassing. Daarnaast signaleert het KCC een toename van meldingen over niet-geleegde containers.

Om de dienstverlening van het KCC beter af te stemmen op de vraag van inwoners, is het KCC sinds juli op vrijdagmiddag gesloten vanwege het beperkte aantal inkomende verzoeken. De hierdoor vrijgekomen capaciteit wordt in de ochtenden ingezet om andere verzoeken van inwoners sneller te kunnen behandelen.

Gedragsverandering

In de eerste helft van 2026 heeft de afdeling Publiekszaken verder ingezet op het stimuleren van gewenst gedrag bij inwoners. De aanpak richt zich op vier sporen: afval voorkomen, beter scheiden, beter aanbieden en meer hergebruiken. Vanuit de disciplines Circulair beleid, Communicatie, Milieu-educatie & Coaching en Controle & Handhaving wordt hier gezamenlijk aan gewerkt.

Het doel is om inwoners op een gerichte en praktische manier te ondersteunen bij het maken van duurzame keuzes. In deze periode heeft de afdeling veel nieuwe medewerkers ingewerkt, waaronder een nieuwe afdelingsmanager. Dit zorgt voor een nieuwe impuls aan de integrale aanpak van gedragsverandering en draagt bij aan het behalen van concrete doelstellingen.

Afval voorkomen

Lekker opgeruimd campagne

De campagne 'Lekker Opgeruimd' bleef de belangrijkste campagne om inwoners bewust te maken van het belang van minder afval en het beter scheiden van grondstoffen. Via de website, sociale media en de nieuwsbrief 'Lekker Opgeruimd' informeren en stimuleren we inwoners om de hoeveelheid restafval te verminderen, zodat zoveel mogelijk grondstoffen kunnen worden hergebruikt en gerecycled.

In het afgelopen jaar is de Afvalscheidingswijzer vernieuwd en via de website in meerdere talen beschikbaar gesteld. Daarnaast is een gedrukte versie verspreid binnen de vier gemeenten en beschikbaar gesteld op strategische locaties, zoals bibliotheken en woningcorporaties. Ook gebruiken medewerkers van WaardLanden de gedrukte versie in gesprekken met inwoners, waaronder milieucoaches, grondstoffencontroleurs en toezichthouders.

Milieucoach-on-tour

De milieucoaches hebben 35 keer bijgedragen aan informatie- en wijkactiviteiten en zwurfafvalevenementen. Zij geven inwoners onder andere praktische tips over het voorkomen van afval en het goed sorteren en scheiden van grondstoffen. Tijdens informatie- en wijkactiviteiten lag de focus van de gesprekken op de nieuwe Afvalscheidingswijzer en de wijzigingen in de scheiding van met name pmd. Ook brachten de milieucoaches het inwonersonderzoek onder de aandacht. Daarnaast blijft uitleg nodig over welke grondstoffen inwoners gratis naar de milieustraat kunnen brengen, ook na de eerste drie keer. Ook geven de milieucoaches regelmatig uitleg over het beleid voor hoogbouw. Daarbij blijft met name aandacht nodig voor het verschil tussen pmd en gft. Bij hoogbouw wordt restafval en pmd na inzameling van elkaar gescheiden. Voor gft gebeurt dit niet. Daarom mag gtf niet in plastic zakken worden aangeboden.

Educatie afvalvrije scholen

De functie van educatiemedewerker blijft lastig te vervullen. Hierdoor zijn de educatieactiviteiten in de eerste helft van 2026 voornamelijk uitgevoerd door een milieucoach. Aan het einde van deze periode is een nieuwe educatiemedewerker gestart en ingewerkt.

Aan het programma Afvalvrije Scholen nemen 80 scholen deel. Daarmee kunnen jaarlijks duizenden basisschoolleerlingen worden bereikt en bewustgemaakt van afvalpreventie, afvalscheiding en het zorgvuldig omgaan met grondstoffen.

Op het Ecopark in Groot-Ammers zijn voor een aantal scholen interactieve lessen en rondleidingen verzorgd. Leerlingen leren hier over circulaire ambachten, tweedehands bouwmaterialen en thema's als zwurfafval, smartphones en batterijen. Ook is aandacht voor duurzaamheid en consuminderen.

Plasklas zindelijkheidstraining

Uit sorteeranalyses blijkt dat een aanzienlijk deel van ons restafval bestaat uit gft (circa 30%) en luiers en incontinentiemateriaal (circa 15-20%). Beter scheiden van deze afvalstromen kan belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval. Nog beter is het om te voorkomen dat deze afvalstromen ontstaan.

Samen met de vier Waardlanden-gemeenten faciliteert Waardlanden daarom sinds 2026 "De Plasklas". De PlasKlas begeleidt ouders via een app bij het zindelijk worden van hun kind. Daarnaast ontvangen kinderen een visueel boekje dat hen ondersteunt bij het zindelijk worden. De belangstelling onder partners, zoals kinderdagverblijven en consultatiebureaus, om De PlasKlas onder de aandacht te brengen in onze regio is groot. Tijdig zindelijk worden heeft namelijk ook veel voordelen voor het kind zelf. Inmiddels zijn 1.130 pakketten aangevraagd. Naar verwachting wordt hiermee dit jaar circa 200 ton aan luiers minder als restafval weggegooid in onze regio. Dit zou overeenkomen met een afname van circa 1% van de totale hoeveelheid restafval. In het najaar verwachten we de eerste effecten terug te zien in de sorteeranalyses.

Beter scheiden

Controles gft- en pmd-containers

In de eerste helft van 2026 zijn ruim 21.000 pmd- en 23.000 gft-containers gecontroleerd op vervuiling. Dat is respectievelijk 10% en 25% minder controles dan in dezelfde periode vorig jaar. Dit komt onder andere doordat controleurs ook voor andere werkzaamheden zijn ingezet, zoals het opvolgen van meldingen over vervuilde containers. Het aandeel containers waarop een kaart is bevestigd, is met circa 13-14% ongeveer gelijk gebleven. Wel is sprake van een verschuiving van gele naar rode kaarten. Naar de oorzaak hiervan wordt nog onderzoek gedaan. Met een gele kaart krijgen inwoners tips om hun scheidingsgedrag te verbeteren. Een rode kaart wordt gegeven wanneer grondstoffen sterk vervuild zijn en de container daarom niet wordt geleeagd. Bij pmd kreeg 7,2% van de aangeboden containers een rode kaart; bij gft was dit 3,8%.

De controleurs constateren daarnaast dat het ontbreken van adresstickers de controle en opvolging bemoeilijkt. Het chippen van containers kan hiervoor mogelijk een oplossing bieden, doordat containers daarmee op adresniveau kunnen worden geïdentificeerd.

Project schone grondstoffen pmd

Begin van dit jaar is het project 'Aanpak schone grondstoffen' gestart, nadat de opdracht eind december was goedgekeurd. Binnen het project wordt het multidisciplinaire werkproces rondom de controle op grondstoffen verder verbeterd. Controleurs, het KCC, communicatie en inzameling werken hierin nauwer samen. Naast de bestaande containercontroles is een plan opgesteld om de vervuiling van met name pmd structureel terug te dringen.

Uit de eerste kwaliteitsmetingen van het ingezamelde pmd blijkt dat Waardlanden in de laagste staffel valt. Dit betekent dat voor het ingezamelde pmd momenteel een relatief lage vergoeding wordt ontvangen. Met deze lagere vergoeding is in de begroting al rekening gehouden. De uitkomsten van de kwaliteitsmetingen onderstrepen echter wel de noodzaak om de kwaliteit van het ingezamelde pmd verder te verbeteren.

Project gft hoogbouw

Ongeveer een derde van het restafval bestaat uit groente-, fruit- en tuinafval en etensresten (gft). Wanneer gft bij het restafval wordt aangeboden, wordt het verbrand en kan het niet worden verwerkt tot compost. Slechts een beperkt aantal huishoudens biedt gft frequent aan. Bij de gft-verzamelcontainers voor hoogbouw is de vervuiling relatief hoog. Daarom is een projectgroep gestart om het scheidingsgedrag van bewoners van hoogbouw in Hardinxveld-Giessendam te verbeteren. Binnen het project wordt onderzocht welke interventies effectief zijn om bewoners te stimuleren gft beter te scheiden. De opgedane kennis en ervaringen worden gebruikt om de aanpak in de toekomst uit te breiden naar de andere gemeenten.

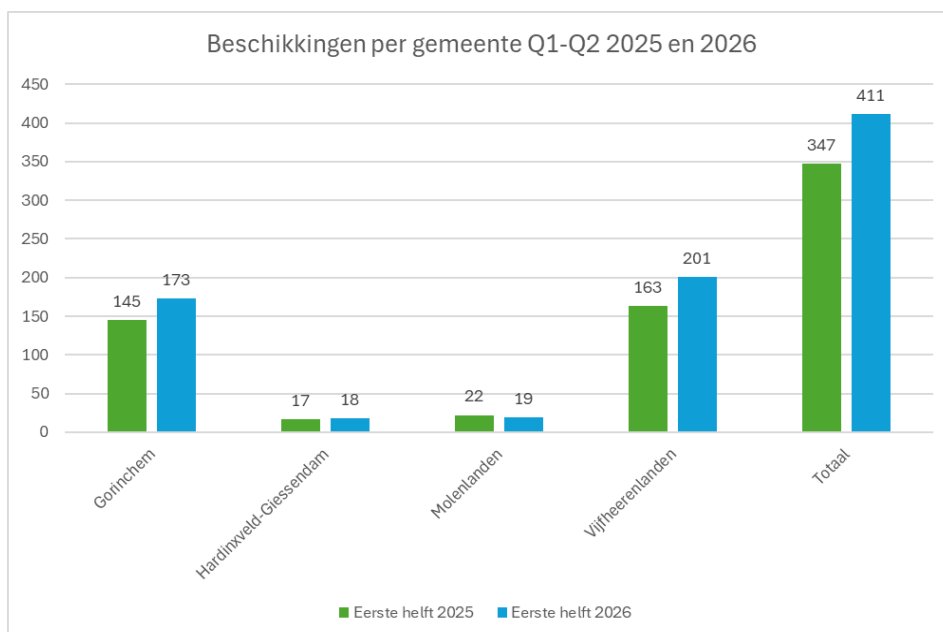
Beter aanbieden

Toezicht & handhaving

Als mensen afval naast of in de buurt van een verzamelcontainer plaatsen, spreken we van een bijplaatsing. Bijplaatsingen zijn niet toegestaan. Onze toezichthouders zijn zichtbaar aanwezig in de wijken om bijplaatsingen te voorkomen, te controleren en te laten opruimen. Dit gebeurt in samenwerking met de buitendienst teams van Waardlanden en de gemeenten. Om inwoners te stimuleren hun vuilniszakken en grofvuil op de juiste manier aan te bieden, worden de opruimkosten bij overtredingen verhaald op de overtreder, voor zover het adres kan worden achterhaald. Hiervoor worden beschikkingen verstuurd.

In de eerste helft van 2026 zijn 411 beschikkingen verstuurd, een toename van 18% ten opzichte van 2025. Tegen 98 beschikkingen (24%) is bezwaar gemaakt. Daarvan zijn slechts 3 bezwaren gegrond verklaard (3%). Het percentage bezwaarmakers is daarmee gelijk aan dat van 2025. Het aandeel gegronde bezwaren is wel afgenomen; in 2025 was 7% van de bezwaren gegrond.

De toename van het aantal beschikkingen en de daaruit voortvloeiende toename van het aantal bezwaren zorgen voor extra druk op de juridische afdelingen van deze gemeenten, die de bezwaarmakers horen, en op de backoffice van Waardlanden, die de zaken administratief afhandelt. We werken daarom aan het vereenvoudigen en effectiever maken van het proces. Daarnaast verbeteren we de manier waarop gegevens worden geregistreerd, ingevoerd en inzichtelijk gemaakt. Hiermee willen we de administratieve belasting verminderen en beter inzicht krijgen in de omvang en ontwikkeling van de problematiek.

Grafiek 6: Beschikkingen per gemeente in de eerste helft van 2025 en 2026

Project hotspots bijplaatsingen

In de eerste helft van 2026 is gewerkt aan de verdere uitwerking van de maatwerkaanpak voor hotspots met bijplaatsingen in Gorinchem. Samen met de gemeente en betrokken partners is een aanpak voorbereid, waarbij het bureau Slijpstof een voorstel voor projectleiding, planning en budget heeft uitgewerkt. Deze aanpak wordt voortgezet in september, waarbij onder meer wordt aangehaakt bij de geplande actie 'Gorinchem in 1 dag schoon'. Interventies die effectief blijken, kunnen vervolgens ook in andere gemeenten worden toegepast.

Mobiele milieustraat

De pilot met de mobiele milieustraat in Leerdam in november 2025 is geëvalueerd en het projectplan voor het vervolg is uitgewerkt. In het najaar van 2026 wordt de mobiele milieustraat in vier kernen in Vijfheerenlanden en Molenlanden ingezet. In iedere kern staat de mobiele milieustraat één dag. Met de mobiele milieustraat verhogen we de service aan inwoners en bieden we medewerkers de gelegenheid om met inwoners in gesprek te gaan over het belang van afvalscheiding en het goed aanbieden van grondstoffen. Zo voorkomen we dat klein huishoudelijk afval onnodig als restafval wordt verbrand en stimuleren we dat het als grondstof wordt ingezameld en hergebruikt.

DVO zwerfafval

Begin 2026 heeft het bestuur van Waardlanden het plan voor de voortzetting van de zwerfafvalaanpak en bijhorende Plus-DVO vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst ligt momenteel ter ondertekening voor bij de vier gemeenten. Hier beschrijven we de belangrijkste activiteiten binnen de zwerfafvalaanpak. De resultaten van de zwerfafvalmonitor van Eco Consult zijn opgenomen in de tekst onder 'Wat hebben we bereikt?'.

Om inwoners te betrekken bij een schone leefomgeving en gewenst gedrag te stimuleren, zijn verschillende zwerfafval schoonmaakacties en wijkactiviteiten georganiseerd. Naast de Landelijke Opschoondag in maart zijn in verschillende wijken opruimacties uitgevoerd en hebben de milieucoaches bijgedragen aan informatie- en buurtactiviteiten. Ook zijn de acties PeukMeuk in juli en 'Gorinchem in 1 dag schoon' in september voorbereid.

De ondersteuning van vrijwillige zwerfafvalpakkers (ZAP'ers) is voortgezet. De betrokkenheid van inwoners, scholen, kerken en vrijwilligersgroepen is groot. Dit blijkt onder meer uit het aantal aanvragen voor materialen, de 550 uitgegeven ZAP-passen waarmee inwoners worden gefaciliteerd om zwerfafval op te ruimen en de 694 ontvangers van de ZAP-nieuwsbrief.

Hey Viespeuk-campagne

In juni en juli is in de hele regio aandacht gevraagd voor de peukenproblematiek. In Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden hingen op drukbezochte locaties 30 grote buitenposters met de boodschap 'Gooi je filter

niet op straat'. In Hardinxveld-Giessendam is dezelfde boodschap via sandwichborden verspreid. Voor ondernemers, sportverenigingen en andere organisaties is een gratis 'Doei Viespeuk'-toolkit beschikbaar gesteld, met onder meer een poster, flyer, socialmediaberichten en kant-en-klare teksten voor websites. Ook online kreeg de campagne extra aandacht. De betaalde advertentie bereikte 5.540 mensen en werd 11.540 keer weergegeven. Tijdens de PeukMeuk-actiedagen rond 4 juli trokken de milieucoaches in alle vier de gemeenten op een positieve en opvallende manier de aandacht met reuzenpeuken en schoonmaakacties. Zij gingen met inwoners in gesprek en deelden ruim 600 zakasbakken uit aan rokers.

Meer hergebruiken

E-waste race

In maart organiseerde Waardlanden samen met Wecycle de jaarlijkse E-waste Race, waaraan elf basisscholen uit de regio deelnamen. De vernieuwde editie richtte zich naast inzameling nadrukkelijk op bewustwording, hergebruik en reparatie van elektrische apparaten.

De E-waste Race stimuleert scholieren om bewust en circulair om te gaan met elektrische apparaten. Inzameling, hergebruik en recycling worden daarbij ingezet als praktische leermiddelen. In totaal werden ruim 7.200 apparaten en ruim 65.000 batterijen ingezameld. Daarmee droeg de race bij aan minder afval en het terugwinnen en hergebruiken van waardevolle grondstoffen.

Circulair netwerk

Waardlanden onderhoudt relaties met kringloopwinkels en andere maatschappelijke organisaties in de regio; het Circulaire netwerk. Voor een structurele actieve rol in de samenwerking met lokale organisaties, zoals de kringloopwinkels, ontbreekt momenteel de benodigde capaciteit.

Op de milieustraat in Hardinxveld-Giessendam is daarom een pilot uitgevoerd met de Circo-app. Met deze app kunnen goederen en partners, zoals kringloopwinkels, met elkaar worden verbonden. Hierdoor kunnen goederen onderling worden uitgewisseld met minimale inzet vanuit Waardlanden. Daarnaast biedt de app mogelijkheden om circulaire activiteiten op de milieustraten te monitoren. De app wordt komende maanden door andere milieustraten geïmplementeerd. Daarnaast verkennen we met de partners van Groene Hart Circulair (o.a. Cyclus en gemeente Woerden) de mogelijkheden om de toepassing van de app regionaal op te schalen.

Circulaire Ambachtscentra

Waardlanden zet voortdurend in op hergebruik van spullen en de verdere ontwikkeling van het Circulair Ambachtscentrum op het Ecopark in Groot-Ammers. Op het Ecopark krijgen zoveel mogelijk goederen en materialen een tweede leven. Dit gebeurt onder meer door het repareren en opknappen van meubels, de verkoop van herbruikbare spullen en het aanbieden van tweedehands bouwmaterialen. Hiermee stimuleren we hergebruik, besparen we grondstoffen en dragen we bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie.

In 2026 zijn de reparatiewerkzaamheden in de werkplaats van onze partner De Gezel uitgebreid met fietsenreparatie.

Bij het Kringloopplein Nieuw-Lekkerland is gestart met het inrichten van de faciliteiten en het opbouwen van kennis voor de demontage van (zit)meubilair. De ambitie is om de bescheiden demontageruimte eind dit jaar operationeel te hebben.

2.1.4 Wat hebben we bereikt?

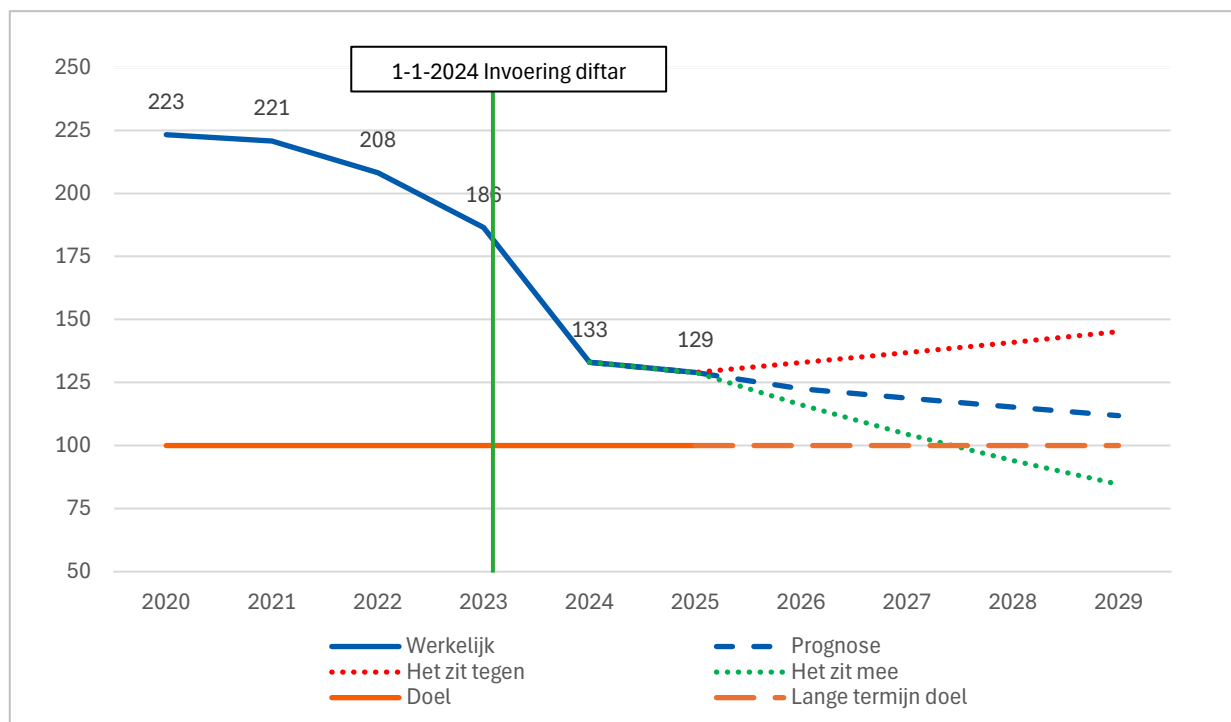
Dit jaar is veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van Power BI (Business Intelligence) rapportages voor grondstoffen. Hierdoor krijgen we steeds meer inzicht in de beschikbare data en kunnen we beter en diepgaander analyseren welke resultaten we behalen. De toepassing van BI is nog in ontwikkeling. Daarbij blijven de kwaliteit van de data (input) en de koppeling tussen verschillende datasystemen belangrijke aandachtspunten. Ook voor handhaving is gestart met de ontwikkeling van een Power BI-rapportage. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om een zaakstelsel toe te passen, waarmee we handhavingprocessen beter kunnen ondersteunen en monitoren.

Beleidsindicator: kg restafval per inwoner (Waardlandenregio)

Op basis van de beschikbare cijfers over het eerste halfjaar van 2026 zien we dat de totale hoeveelheid restafval (fijn en grof) met 6,3% is toegenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2025. Daarmee ligt de totale hoeveelheid restafval weer op het niveau van 2024. In de begroting was uitgegaan van een lichte daling van de hoeveelheid restafval.

De definitieve hoeveelheid restafval per inwoner kan pas na afloop van het kalenderjaar worden vastgesteld, omdat deze wordt berekend op basis van de totale hoeveelheid restafval over het gehele jaar en de ontwikkeling van het inwoneraantal. Daarnaast zijn andere factoren van invloed op deze beleidsindicator waarop Waardlanden geen of slechts beperkte invloed heeft. Dit betreft onder andere het rendement van de VSI (voorscheidingsinstallatie voor pmd). We voorzien een daling van het rendement van de VSI.

In de nadere analyse van het restafval vallen met name de stijging van het grofvuil op de milieustraten en het aanbod aan de VSI (voorscheidingsinstallatie pmd) op. Op basis van de stijging van de hoeveelheid restafval en de daling van het rendement van de VSI lijkt de hoeveelheid restafval per inwoner zich op dit moment in de richting van de rode stippellijn in grafiek 7 te ontwikkelen. We verwachten dat eind 2026 gemiddeld 130 tot 135 kg restafval per inwoner wordt afgevoerd.

Grafiek 7: Kilogram restafval per inwoner

Beleidsindicator: kg totaal afval per inwoner

De totale hoeveelheid ingezameld afval en grondstoffen, uitgedrukt in kilogram per inwoner, is voor de eerste twee kwartalen van 2025 en 2026 met elkaar vergeleken. In de eerste twee kwartalen van 2025 werd 229 kg per inwoner ingezameld. In dezelfde periode van 2026 was dit 226 kg per inwoner, een lichte daling van 3 kg per inwoner. Binnen deze totale hoeveelheid zien we echter een verschuiving in de samenstelling. De hoeveelheid grof restafval die wordt ingezameld en vervolgens verbrand, is toegenomen. Dit betekent dat een kleiner deel van de totale ingezamelde hoeveelheid uit gescheiden ingezamelde grondstoffen bestaat.

Beleidsindicator: scheidingspercentage

Het scheidingspercentage kan gedurende het jaar nog niet betrouwbaar worden vastgesteld. Het definitieve percentage is aan het einde van het jaar beschikbaar en wordt vervolgens gerapporteerd.

Beleidsindicator: hergebruikpercentage

WaardLanden onderzoekt de mogelijkheden om de beleidsindicator 'hergebruikpercentage' in de regio meetbaar te maken. Op dit moment is de beschikbare data nog te versnipperd om het hergebruik als percentage van het totaal uit te drukken. Wel kunnen we op basis van de beschikbare gegevens enkele ontwikkelingen en inzichten delen.

Sinds 2023 monitoren we de omzet van de 14 grootste regionale kringloopwinkels. De gezamenlijke omzet is de afgelopen jaren licht gedaald, van € 3,9 miljoen in 2023 naar € 3,7 miljoen in 2025. Hieruit kan niet worden

geconcludeerd dat er minder goederen in de regio worden hergebruikt. Er zijn ook andere kanalen voor hergebruik, zoals Marktplaats en rommelmarkten, waarvan we de omvang niet in beeld hebben.

Met de pilot met de Cirqo-app hebben we voor het eerst inzicht gekregen in de hoeveelheid herbruikbare goederen die vanaf een milieustraat door circulaire partners wordt meegenomen voor hergebruik. Vanuit de milieustraat in Hardinxveld-Giessendam is inmiddels minimaal 6.000 kg aan goederen beschikbaar gesteld voor hergebruik. Nog niet alle partners zijn in beeld.

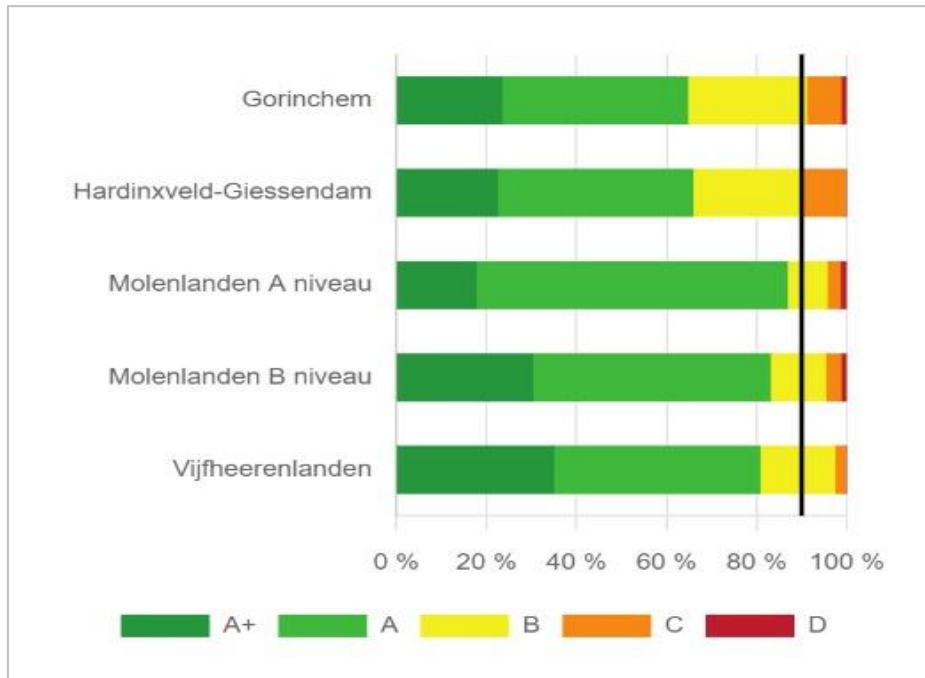
Beleidsindicator: klanttevredenheid inwoners (via inwonersonderzoek)

Uit de voorlopige resultaten van het inwonersonderzoek dat in juni is uitgevoerd, blijkt dat het service rapportcijfer is gestegen naar 7,2. Vorig jaar was dit 6,6. De eerste resultaten wijzen erop dat de tevredenheid van inwoners zich na de daling rondom de invoering van diftar weer lijkt te stabiliseren. De overige resultaten van het onderzoek worden nog geanalyseerd.

Beleidsindicator: monitor zwerfafval en bijplaatsingen (jaarlijks)

Eén van de afspraken binnen de DVO zwerfafval is dat Eco Consult in mei en oktober een zwerfafvalmonitor uitvoert. De resultaten worden sinds dit jaar door Eco Consult gedigitaliseerd, waardoor de figuren en tabellen anders zijn vormgegeven dan in voorgaande jaren.

Uit grafiek 8 blijkt dat de resultaten van de halfjaarlijkse zwerfafvalmonitor bijzonder positief zijn. Alle gemeenten scoren beter dan in mei vorig jaar en voldoen inmiddels aan de gestelde norm B. Een dergelijk resultaat is niet eerder behaald. Ook het aandeel locaties met het hoogste kwaliteitsniveau A+ is in alle gemeenten fors toegenomen. Vijfheerenlanden laat met een stijging van 10% naar 35% de grootste verbetering zien. De positieve resultaten vallen samen met de extra inzet op de aanpak van zwerfafval en laten zien dat de kwaliteit van de openbare ruimte is verbeterd. Alleen op de nieuwe meetlocatie Kinderdijk in Molenlanden wordt het gewenste kwaliteitsniveau A nog niet behaald. Hier blijft extra aandacht nodig.

Grafiek 8: Zwerfafval per gemeente mei 2026 (Monitor adviesbureau Eco Consult – Apptimize platform)

Ook uit de metingen van bijgeplaatst meubilair en ander afval bij containerpleinen komt in grafiek 9 van de monitor een positiever beeld naar voren dan vorig jaar. De beeldlat is in alle gemeenten en op alle locaties verbeterd. Alleen in Gorinchem wordt op de basislocaties het daar gestelde ambitieniveau B nog niet gehaald. In de andere gemeenten worden de, onderling verschillende, gestelde ambitieniveaus inmiddels ruimschoots behaald.

Grafiek 9: Bijplaatsingen meubilair en afval rondom container per gemeente mei 2025-2026 (Monitor adviesbureau Eco Consult – Apptimize platform)

De basislocaties van de zwerfafvalmonitor blijven ieder jaar hetzelfde. Gemeenten kunnen er daarnaast voor kiezen om jaarlijks andere hotspotlocaties te laten meten. Hierdoor zijn de resultaten van deze hotspotlocaties niet altijd één-op-één met voorgaande jaren te vergelijken.

Eco Consult werkt sinds dit jaar met het Apptimize-platform, waarmee gemeenten hun resultaten interactief kunnen inzien en vergelijken. Het totaalbeeld van de vier Waardlanden-gemeenten is hierin nog niet opgenomen. Ook sluiten de rapportages nog niet op alle punten aan bij onze wensen. Hier wordt de komende periode verder aan gewerkt.

2.1.5 Wat gaan we nog meer doen?

Om de hoeveelheid restafval verder terug te dringen, is het noodzakelijk dat we zoveel mogelijk acties in gang zetten die direct effect hebben op het gewenste gedrag van inwoners. De focus ligt hierbij op het verminderen van grondstoffen in het restafval, zoals gft, en op het verbeteren van de kwaliteit van gescheiden ingezamelde grondstoffen, met name pmd. Het steeds schoner krijgen van onze reststromen vraagt om een steeds meer verfijnde, integrale aanpak.

Voor 2026 en verder is er nog geen nieuw regionaal beleidskader vastgesteld. De Strategienota 2021 had een looptijd tot en met 2025 en het nieuwe beleid voor de periode tot en met 2034 is nog in ontwikkeling. In afwachting daarvan zetten we de huidige aanpak voort en verfijnen we deze waar mogelijk. Daarbij richten we ons op maatregelen die binnen de beschikbare capaciteit en middelen maximaal bijdragen aan het gewenste afvalgedrag van inwoners. Nieuwe strategische keuzes en ambities worden meegenomen in het nieuwe regionale beleid.

In de tweede helft van 2026 ligt de nadruk op het verder professionaliseren van de communicatie van WaardLanden. We richten ons op de doorontwikkeling van de website, de digitale communicatie en een samenhangende communicatieaanpak die aansluit bij de organisatiedoelen en de ontwikkeling van de nieuwe regionale visie op afval en grondstoffen. Het communicatieteam is in maart 2026 uitgebreid met een nieuwe communicatieadviseur. Hierdoor is de formatie weer op orde.

2.2 Product Overige diensten (DVO's)

2.2.1 Inleiding

Onder het product Dienstverleningsovereenkomsten vallen aanvullende diensten die gemeenten, naast het reguliere product Afval- en grondstoffenbeheer, bij Waardlanden kunnen afnemen. Het is voor gemeenten voordelig om alle taken bij één organisatie onder te brengen, omdat dit schaalvoordelen oplevert en daarmee kosten bespaart. Het toewijzen van extra taken aan Waardlanden biedt bovendien voordelen voor de uitvoering en het beheersen van de kosten. Elke gemeente behoudt daarbij altijd de regie en blijft bestuurlijk verantwoordelijk voor de taken die worden uitgevoerd.

2.2.2 Wat willen we bereiken?

We werken samen met de gemeenten aan een efficiënte uitvoering van de afspraken uit de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Waardlanden wil een betrouwbare partner zijn die gemeenten ontzorgt in de uitvoering van deze taken en bijdraagt aan een schone en veilige leefomgeving. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de begroting 2026.

2.2.3 Wat hebben we gedaan?

We hebben verdere stappen gezet in het formaliseren van de dienstverleningsovereenkomsten. Voor één gemeente zijn de DVO's inmiddels ondertekend. De afronding van de overeenkomsten met de overige gemeenten is in gang gezet en wordt naar verwachting dit jaar voltooid.

Daarnaast zijn de periodieke voortgangsgesprekken met de gemeenten gestart. Tijdens deze gesprekken bespreken we zowel de operationele uitvoering als de financiële voortgang van de dienstverlening. Ook monitoren we of de uitvoering voldoet aan de gemaakte afspraken en de afgesproken kwaliteitsstandaarden. De eerste gesprekken hebben inmiddels plaatsgevonden en dragen bij aan een goede afstemming, tijdige signalering van aandachtspunten en een gezamenlijke sturing op de uitvoering van de afspraken.

2.2.4 Wat gaan we nog meer doen?

We ronden de ondertekening van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de overige gemeenten af. Daarnaast zetten we de periodieke voortgangsgesprekken met de gemeenten voort. Hierbij blijven we de operationele uitvoering en de financiële voortgang monitoren, zodat we waar nodig tijdig kunnen bijsturen.

2.3 Product Bedrijfsafval

2.3.1 Inleiding

De inzameling van bedrijfsafval wordt uitgevoerd in samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert deze activiteiten namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. uit en ontvangt hiervoor een vergoeding. De verwachte structurele winst wordt als baat opgenomen in de begroting. De bijbehorende baten en lasten zijn conform de gemaakte afspraken verwerkt.

2.3.2 Wat willen we bereiken?

In de begroting 2026 is opgenomen dat Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. zich richt op het verder versterken van haar positie en het realiseren van groei in lijn met de missie. Daarbij wordt ingezet op het uitbreiden van het commerciële aanbod, het vergroten van de efficiëntie door samenwerking en het verminderen van de CO₂-uitstoot, binnen de geldende fiscale kaders. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.3 van de begroting 2026.

2.3.3 Wat hebben we gedaan?

In 2025 is gestart met het optimaliseren van de inzamelroutes voor bedrijfsafval. In het eerste halfjaar van 2026 heeft Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. samen met de samenwerkingspartners Netwerk N.V. en Recycling Centrale Korevaar B.V. deze routeoptimalisatie verder doorgevoerd.

Een eerste analyse laat positieve resultaten zien. Het aantal minuten per stop is afgenomen en ook het aantal inzeturen per route is verminderd. Hiermee is de routedichtheid verbeterd. Tegelijkertijd is de ingezamelde tonnage toegenomen. Dit wijst op een efficiëntere inzet van capaciteit en middelen.

In het derde en vierde kwartaal van 2026 worden de resultaten verder geanalyseerd en wordt het optimalisatieproject afgerond. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om de uitvoering van de inzameling verder te verbeteren.

2.3.4 Wat gaan we nog meer doen?

In de tweede helft van 2026 ligt de focus op het verder optimaliseren van de inzamelroutes en het analyseren van de behaalde resultaten. Op basis hiervan wordt bekeken waar aanvullende efficiëntiewinst mogelijk is.

Daarnaast wordt actief ingezet op het benaderen van bestaande en potentiële klanten om de dienstverlening verder uit te breiden. Hiermee wordt niet alleen invulling gegeven aan de groeidoelstelling, maar wordt ook gewerkt aan een verdere versterking van de positie van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. in de markt.

2.4 Product Algemene baten en lasten

2.4.1 Inleiding

Deze paragraaf heeft betrekking op de algemene opbrengsten en kosten, waaronder overhead, rente en vennootschapsbelasting. Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden kosten zoveel mogelijk rechtstreeks toegerekend aan specifieke taken of producten. Kosten die niet rechtstreeks aan één taak kunnen worden toegerekend, worden aangemerkt als algemene kosten. Deze kosten worden verdeeld over drie onderdelen: Afval- en grondstoffenbeheer, Dienstverleningsovereenkomsten en Bedrijfsafval.

Overhead omvat alle kosten die samenhangen met de ondersteuning van medewerkers en het organiseren en aansturen van de bedrijfsvoering. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt toegelicht hoe hier invulling aan wordt gegeven, zodat de uitvoering van de in de begroting opgenomen plannen en doelstellingen wordt ondersteund.

2.4.2 Wat willen we bereiken?

Als organisatie zijn we ons bewust van onze kwetsbaarheid, maar willen we flexibel en snel kunnen reageren om in te spelen op de veranderende behoeften van inwoners en gemeenten. Om weerstand te bieden tegen de toenemende onzekerheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief voor afvalinzameling en -verwerking stabiel te houden), is het belangrijk om voldoende financiële middelen te hebben. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Waardlanden, willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

2.4.3 Wat hebben we gedaan?

In 2026 hebben we verder gewerkt aan een effectieve, flexibele en toekomstbestendige bedrijfsvoering, met aandacht voor het beheersen van risico's en het waarborgen van de continuïteit. De nadruk lag daarbij op digitale veiligheid, informatiebeheer en de verdere ontwikkeling van datagestuurde werken. In dit kader zijn belangrijke stappen gezet in het voldoen aan de NIS2-vereisten. Daarnaast is samen met Avri de aanbesteding voor een nieuw planningssysteem gestart, ter vervanging van AfvalRis. Zie ook de toelichting zoals opgenomen in paragraaf 3.3 'Informatisering en automatisering' en paragraaf 3.5 'Inkoop en aanbesteden'.

Binnen het personeelsbeleid is ingezet op duurzame inzetbaarheid, vitaliteit en veilig werken. De verplichte opleidingen voor medewerkers in de uitvoering zijn voortgezet. De geplande trajecten voor persoonlijke en teamontwikkeling zijn nog niet gestart en worden op een later moment ingezet. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1 'Personeel'.

2.4.4 Wat gaan we nog meer doen?

De lopende projecten worden in de tweede helft van 2026 voortgezet en naar verwachting in 2027 afgerond. Eind 2026 start de werving voor een inkoopfunctionaris, met als doel deze functie met ingang van 2027 in te

vullen. Ook de trajecten op het gebied van persoonlijke en teamontwikkeling worden op een passend moment opgepakt.

Onvoorzien

In de begroting is een bedrag van € 250.000 gereserveerd voor onvoorziene uitgaven. Het betreft kosten waarmee bij het opstellen van de begroting geen rekening kon worden gehouden, maar die zich gedurende het jaar alsnog kunnen voordoen.

Per peildatum 30 juni 2026 zijn op deze begrotingspost, die is opgenomen onder de overige bedrijfsvoeringskosten, nog geen lasten verantwoord. In de tweede helft van het jaar wordt beoordeeld of zich nog uitgaven voordoen die als onvoorzien kunnen worden aangemerkt. De definitieve aanwending van de begrotingspost onvoorziene uitgaven wordt vastgesteld tijdens de laatste bestuursvergadering van het jaar.

BEDRIJFSVOERING

3. Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering beschrijft de wijze waarop we onze taken efficiënt, betrouwbaar en flexibel uitvoeren, met inzet van onze medewerkers en middelen. Afval en recycling blijven belangrijke en snel veranderende thema's. De bedrijfsvoering richt zich daarom op de belangrijkste aandachtsgebieden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van de begroting 2026.

3.1 Personeel

Onze medewerkers zijn de basis van onze organisatie en bepalend voor de kwaliteit van onze dienstverlening. In een aanhoudend krappe arbeidsmarkt blijft het aantrekken, ontwikkelen en behouden van vakbekwame medewerkers een belangrijke opgave. Daarom blijven we investeren in goed werkgeverschap en maatregelen die onze aantrekkelijkheid als werkgever versterken.

In het eerste halfjaar van 2026 heeft de nadruk binnen de organisatie gelegen op de werving en selectie van nieuwe medewerkers, mede met als doel de inzet van interim medewerkers verder af te bouwen en te vervangen door vaste medewerkers. Per 1 januari 2026 is een nieuwe directeur gestart. Daarnaast zijn een afdelingsmanager Publiekszaken, tevens MT-lid, en een teammanager BOR aangesteld. Hiermee zijn belangrijke eerste stappen gezet naar een leidinggevende laag die volledig uit vaste medewerkers bestaat. Het streven is om het gehele managementteam (MT) in 2026 uit vaste medewerkers te laten bestaan.

In totaal zijn in het eerste halfjaar 16 medewerkers in dienst gekomen. Hiervan zijn 7 medewerkers aangesteld ter vervanging van interim medewerkers, 5 uitzendkrachten zijn in dienst gekomen, 3 medewerkers zijn aangesteld ter vervanging van natuurlijk verloop en 1 BBL-medewerker is gestart.

Om de kwaliteit van de dienstverlening en de veiligheid te blijven borgen, worden de verplichte opleidingen voor medewerkers in de uitvoering onverminderd voortgezet. De begrote trajecten op het gebied van persoonlijke en teamontwikkeling zijn nog niet gestart. Gezien de intensieve wervingsinspanningen is ervoor gekozen deze trajecten op een later moment in te zetten, zodat deze kunnen aansluiten bij de nieuwe, compleet samengestelde teams. Hiermee kan gericht worden geïnvesteerd in de vakbekwaamheid, samenwerking en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. De beschikbare middelen voor opleiding en ontwikkeling worden daarmee op een later moment en zo effectief mogelijk ingezet.

Integriteit is een belangrijke kernwaarde binnen Waardlanden. In de eerste helft van 2026 zijn verschillende onderdelen van het integriteitsbeleid verder uitgewerkt en hebben alle medewerkers de ambtseed/ambtsbelofte afgelegd. Dit proces is nu ook geborgd in ons inwerkprogramma. In de loop van 2026 zal doorlopend aandacht besteed worden aan integriteit binnen onze organisatie.

Het ziekteverzuim is in de eerste helft van 2026 gedaald van 10,67% naar 9,52%. Hiervan is 7,45% langdurig verzuim. De vergrijzing van het personeelsbestand, fysiek belastende werkzaamheden en de hogere pensioenleeftijd maken dat blijvende aandacht voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid nodig blijft. In dit kader wordt onderzocht welke preventieve maatregelen ingezet kunnen worden om langdurige arbeidsongeschiktheid te voorkomen, onder andere in nauwe samenwerking met de arbodienst.

Personeelskosten

De salarisstijging vanuit de CAO voor 2026 bedraagt in totaal 1,47% en is daarmee lager dan de eerder opgenomen 3,8 %. Door de toename van vast personeel zullen de werkgeverslasten stijgen, onder meer door verzekeringen.

3.2 Interne communicatie

Interne communicatie draagt bij aan een goed geïnformeerde en betrokken organisatie. In 2026 ondersteunt Communicatie de invoering van Waardlanden Connect, het nieuwe intranet in SharePoint. Vanuit gebruikersperspectief wordt meegedacht over de inrichting en wordt de adoptie onder medewerkers ondersteund. Daarnaast zijn de ambtseed en ambtsbelofte organisatiebreed voorbereid en heeft Communicatie bijgedragen aan een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van diverse bijeenkomsten voor medewerkers.

3.3 Informatisering en automatisering

De kerntaak van Informatiemanagement is het beschikbaar stellen van betrouwbare informatie waarmee de organisatie kan sturen en verantwoorden. In 2026 ligt de nadruk op de continuïteit van onze bedrijfsvoering, digitale veiligheid, informatiebeheer en de verdere ontwikkeling van datagestuurde werken. Tegelijkertijd bereiden we de organisatie voor op de verdere professionalisering van Informatiemanagement in 2027.

Vervanging AfvalRis

AfvalRis is een belangrijk systeem voor de planning en uitvoering van onze dienstverlening. Het huidige systeem heeft het einde van zijn levensduur bereikt en moet daarom worden vervangen. In 2026 voeren we samen met Avri de aanbesteding van een nieuw planningssysteem uit.

Deze aanbesteding vraagt veel inzet van medewerkers uit verschillende onderdelen van de organisatie. Het is belangrijk dat het nieuwe systeem niet alleen technisch voldoet, maar vooral goed aansluit op onze werkprocessen en de toekomstige informatiebehoefte. In 2026 wordt de leverancier geselecteerd. De implementatie van het nieuwe systeem staat gepland voor 2027.

NIS2 en digitale weerbaarheid

De NIS2-wetgeving is op 15 augustus 2026 in werking getreden en stelt hogere eisen aan de digitale weerbaarheid en informatiebeveiliging van organisaties. Waardlanden heeft in 2026 grote stappen gezet om aan deze eisen te voldoen.

Samen met een externe partner werken we aan de technische kant van cybersecurity. Daarnaast zijn de relevante processen rondom informatiebeveiliging in kaart gebracht en vastgelegd. Daarmee is een belangrijke basis gelegd.

De komende periode verschuift de aandacht steeds meer van het opstellen van maatregelen en processen naar de toepassing daarvan in de dagelijkse praktijk. Medewerkers spelen hierin een belangrijke rol. Daarom investeren we verder in bewustwording, het naleven van afspraken en veilig digitaal gedrag. Digitale veiligheid is daarmee niet alleen een ICT-vraagstuk, maar een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie.

Archiefwet en informatiebeheer

Ook op het gebied van informatiebeheer zijn in 2026 belangrijke stappen gezet. Om documenten en andere informatie duurzaam, toegankelijk en op de juiste wijze te bewaren, werken we aan de inrichting van SharePoint als basis voor ons digitale informatiebeheer.

Naast de technische inrichting worden de bijbehorende werkprocessen verder beschreven en ingericht. Ook hier is bewustwording bij medewerkers van groot belang: goed informatiebeheer begint bij de manier waarop we dagelijks documenten opslaan, delen en beheren.

Hiermee leggen we de basis om structureel te kunnen voldoen aan de eisen van de Archiefwet en zorgen we ervoor dat informatie ook op langere termijn betrouwbaar en toegankelijk blijft.

Datagestuurd werken en Power BI

In 2026 is het gebruik van Power BI verder uitgebreid. In het eerste halfjaar zijn verschillende rapportages ontwikkeld waarmee de organisatie beter en sneller kan sturen. Inmiddels zijn rapportages beschikbaar op het gebied van financiën, personeel en handhaving.

In het tweede halfjaar breiden we deze set verder uit. Daarbij richten we ons niet alleen op het beschikbaar stellen van meer gegevens, maar vooral op het vertalen van data naar bruikbare sturingsinformatie. Hiermee ondersteunen we management, budgethouders en andere verantwoordelijken bij het tijdig signaleren van ontwikkelingen en het nemen van onderbouwde besluiten.

Doorontwikkeling Informatiemanagement

De ontwikkelingen op het gebied van cybersecurity, informatiebeheer, applicaties en datagestuurd werken laten zien dat informatievoorziening een steeds belangrijkere rol speelt binnen Waardlanden. Om deze ontwikkeling structureel te ondersteunen, is in de begroting 2027 uitbreiding van de capaciteit voorgesteld met een informatiemanager en een data-analist.

De informatiemanager krijgt een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling en samenhang van het ICT- en applicatielandschap en in het verbinden van de informatiebehoefte vanuit de organisatie met passende oplossingen. De data-analist richt zich op het verder ontsluiten, analyseren en vertalen van data naar bruikbare sturingsinformatie.

In 2026 treffen we hiervoor de voorbereidingen. We brengen de opgaven, verantwoordelijkheden en gewenste werkwijze verder in beeld, zodat beide functies na besluitvorming goed kunnen landen in de organisatie en vanaf 2027 gericht kunnen bijdragen aan de verdere professionalisering van Informatiemanagement.

3.4 Duurzaamheid

De energietransitie kent in onze regio een praktische uitdaging door de toenemende netcongestie. Dit belemmert op dit moment de overstap naar elektrische inzamelvoertuigen. Als alternatief wordt voor deze voertuigen HVO ingezet, een schonere brandstof dan fossiele diesel. Tegelijkertijd wordt onderzocht of op termijn vijf laadpunten voor vrachtwagens kunnen worden gerealiseerd. De hierover ontvangen adviezen zijn vooralsnog wisselend. Nader onderzoek is daarom nodig om de technische en praktische mogelijkheden en eventuele beperkingen in beeld te brengen.

Netcongestie betekent echter niet dat de verduurzamingsopgave volledig kan worden uitgesteld. Ook wanneer een zwaardere netaansluiting (tijdelijk) niet mogelijk is, blijven de wettelijke verplichtingen en mogelijkheden voor verduurzaming bestaan:

- **Wettelijke verplichtingen blijven gelden:** de informatieplicht energiebesparing en de verplichting om energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder (EML) uit te voeren, blijven van kracht.
- **De energievraag kan worden verminderd:** maatregelen zoals isolatie, LED-verlichting en HR+++ glas zijn niet afhankelijk van een zwaardere netaansluiting en kunnen de energievraag structureel verlagen.
- **Toezicht en handhaving blijven van toepassing:** Omgevingsdiensten zien toe op de naleving van de energiebesparingsverplichtingen. Netcongestie vormt daarbij niet zonder meer een reden om maatregelen achterwege te laten.

In de tweede helft van 2026 wordt daarom bepaald welk ambitieniveau Waardlanden, rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving, hanteert voor de uitvoering van energiebesparende maatregelen.

Daarnaast krijgt Waardlanden steeds meer te maken met ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheidsrapportage. Hoewel Waardlanden niet rechtstreeks onder de rapportageplicht van de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) valt, zullen grote commerciële partijen in de afvalketen naar

verwachting steeds vaker duurzaamheids- en CO₂-informatie opvragen bij partners en leveranciers. Het is daarom van belang om de benodigde duurzaamheidsinformatie beschikbaar te hebben.

Ook de herziene Europese Energy Efficiency Directive (EED) leidt tot aanvullende verplichtingen. Waardlanden moet uiterlijk 1 december 2026 voor het eerst rapporteren over het eigen energieverbruik en de energiebesparende maatregelen die in de daaropvolgende vier jaar worden uitgevoerd. Deze rapportage wordt ingediend via het e-Loket van RVO. Hiermee wordt in 2026 een belangrijke stap gezet in het verder concretiseren van de verduurzamingsopgave van Waardlanden.

3.5 Inkoop en aanbesteden

In 2026 stond de verdere ontwikkeling en inbedding van de inkoopfunctie binnen Waardlanden centraal. Daarbij lag de nadruk op het implementeren en verankeren van het inkoopbeleid en het creëren van een meer uniforme en gestructureerde werkwijze. De verdere ontwikkeling van de inkoopfunctie vormt de basis voor het structureel versterken van de inkooporganisatie en het opstellen van een integrale aanbestedingskalender.

Wat hebben we gedaan?

In 2026 is het inkoopbeleid verder geïmplementeerd en binnen de organisatie verankerd. Hiermee is een verdere basis gelegd voor een eenduidige en rechtmatige uitvoering van inkoop en aanbestedingen.

Wat gaan we nog meer doen?

De verdere uniformering van aanbestedingsdocumenten en het structureel organiseren van inkoopoverleggen met de teammanagers zijn in 2026 nog niet verder ontwikkeld. Deze overleggen en de uitkomsten van de spendanalyse vormen de basis voor het opstellen van een integrale aanbestedingskalender. Om de inkoopfunctie verder te professionaliseren, is in de begroting 2027 structureel capaciteit opgenomen voor een inkoopfunctionaris. De werving hiervoor start eind 2026, met als doel de functie met ingang van 2027 in te vullen. De verdere ontwikkeling van de inkoopoverleggen, de aanbestedingsdocumenten en de aanbestedingskalender wordt vanaf dat moment actief opgepakt.

3.6 Arbo en veiligheid

Waardlanden hecht grote waarde aan een veilige en gezonde werkomgeving, zowel nu als in de toekomst. Om veilig en gezond te kunnen werken, is het belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van de risico's die zij tijdens hun werkzaamheden kunnen tegenkomen en beschikken zij over de juiste kennis en vaardigheden om hier verantwoord mee om te gaan. Het creëren en behouden van een veilige en gezonde werkomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de werkgever, de medewerkers en de ondernemingsraad.

Wat hebben we gedaan?

In 2026 zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van arbeidsomstandigheden en veiligheid. Door capaciteitsproblemen als gevolg van personele onderbezetting in 2025 hebben enkele werkzaamheden vertraging opgelopen. Eind 2025 en begin 2026 is daarom gestart met een inhaalslag om de achterstand weg te werken.

De belangrijkste resultaten zijn:

- De Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), inclusief het bijbehorende plan van aanpak, is afgerond. De afdeling KAM heeft een realistische planning opgesteld om de geconstateerde actiepunten gefaseerd uit te voeren.
- Er is een traject gestart voor de vervanging van de werkkleding van de medewerkers van de afdeling Uitvoering. Hierbij wordt de huidige signaalkleding klasse 2 vervangen door signaalkleding klasse 3, waardoor de zichtbaarheid en daarmee de veiligheid van medewerkers wordt vergroot.

Wat gaan we nog meer doen?

De komende periode wordt verder gewerkt aan het versterken van de arbeidsomstandigheden en veiligheid binnen Waardlanden. De belangrijkste speerpunten zijn:

- Arbeidsrisico's in beeld brengen via de gebruikelijke instrumenten (Preventief Medisch Onderzoek, medewerkersonderzoek en de Risico Inventarisatie & Evaluatie);
- Het vergroten van het bewustzijn van arbeidsrisico's onder medewerkers door middel van voorlichting, instructie en trainingen.
- Het opstellen en vaststellen van een integraal Arbo- en milieubeleid.
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid op het terrein aan de Boezem 3 in Gorinchem door vrachtverkeer, personenverkeer, fietsers en voetgangers zoveel mogelijk van elkaar te scheiden.

3.7 Juridische control

Juridische control draagt bij aan het werken volgens wet- en regelgeving en het beheersen van juridische risico's. In 2025 is een juridische scan uitgevoerd, waarmee risico's en verbeterpunten in beeld zijn gebracht. De uitkomsten vormen de basis voor de acties in 2026 en de daaropvolgende jaren. Deze zijn gericht op het verder versterken van de juridische beheersing en het verkleinen van risico's. Zo zorgen we dat we veilig en verantwoord kunnen werken. We houden onze regels en werkwijzen up-to-date en werken goed samen met onze juristen. Zo blijven we als organisatie in control.

In 2026 zijn we gestart met het opnieuw vaststellen van het directiestatuut en het mandaatbesluit. Voor de rest van het jaar staan het organisatiebesluit en de ondermandaatregeling op de planning. Daarnaast wordt

gewerkt aan de aanpassing van de bezwaar- en beroepsprocedure. Dit kan mogelijk leiden tot een aanpassing van de handhavingsstrategie. Voor de ontwikkelingen op het gebied van archief (paragraaf 3.3), NIS2 (paragraaf 3.3), DVO's (paragraaf 2.2) en vergunningen (paragraaf 3.8) wordt verwezen naar de betreffende paragrafen.

3.8 Milieu en vergunningen

Uit onderzoek van de Omgevingsdienst is gebleken dat vanuit de zoutloods in Gorinchem zout in de bodem is gelekt. Hierdoor wijken de gemeten waarden af van de normen die in de vergunning zijn opgenomen. Begin 2026 is namens Waardlanden door een gespecialiseerd ingenieursbureau een plan van aanpak voor de bodemverontreiniging rondom de zoutloods ingediend bij het bevoegd gezag, de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Het plan is in het voorjaar van 2026 goedgekeurd. De grondwatersanering dient uiterlijk begin november te zijn uitgevoerd of te zijn gestart. De geraamde kosten bedragen circa € 200.000 en zijn verwerkt in de financiële prognose per jaareinde. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.3 'Toelichting op de lasten'.

Daarnaast is op verzoek van het bevoegd gezag gestart met de actualisatie van de omgevingsvergunning voor de milieustraat in Hardinxveld-Giessendam. In dit kader zijn het Acceptatie- en Verwerkingsbeleid (AV-beleid) en het AO/IC-beleid (Administratieve Organisatie en Interne Controle) aangepast aan de eisen van het Circulair Materialen Plan. Tevens is een bouwvergunning aangevraagd voor de vervanging van het KCA-depot. Voor de milieustraat in Gorinchem is eveneens een bouwvergunning aangevraagd voor de realisatie van een nieuw KCA-depot.

Tot slot is gestart met de periodieke keuring van de vloeistofdichte voorzieningen op het terrein aan de Boezem 3 in Gorinchem. Deze voorzieningen moeten eenmaal per zes jaar door een erkende instantie worden gekeurd. De huidige certificaten verlopen in 2026.

FINANCIELE ONTWIKKELINGEN

4. Financiële ontwikkelingen

4.1 Financieel overzicht

<i>bedragen x 1.000</i>	Realisatie 2025	Begroting 2026	Realisatie 1e halfjaar 2026	Begroting 1e halfjaar 2026	Verschil 1e halfjaar 2026	Prognose 2e halfjaar 2026	Totaal prognose 2026	Saldo prognose -/- begroting	Prognose structureel 2026	Prognose incidenteel 2026
LASTEN								C=A+B	A	B
Lonen en salarissen	8.020	10.480	4.216	5.240	-1.025	4.602	8.818	-1.663	-	-1.663
Inhuur derden	3.024	768	1.362	384	978	1.132	2.494	1.726	-	1.726
Overige personeelslasten	564	540	169	270	-101	281	451	-89	-	-89
Afschrijvingen	2.584	2.871	1.303	1.436	-133	1.395	2.697	-175	-	-175
Huisvestingskosten	1.020	1.255	567	627	-61	567	1.133	-122	79	-201
Kantoorkosten	1.129	1.861	805	930	-126	1.233	2.037	177	208	-31
Voertuigkosten	2.468	2.507	1.274	1.253	20	1.284	2.557	51	-	51
Materieel	863	551	398	276	123	153	551	-	-	-
Bankkosten	5	5	3	2	1	3	7	2	-	2
Rente	508	687	257	343	-87	195	451	-235	-160	-75
Overige kosten	1.526	1.443	809	721	88	843	1.652	209	-	209
Verwerkingskosten	6.117	6.205	3.208	3.102	105	3.227	6.435	230	230	-
Vennootschapsbelasting	1	-	1	-	1	-	1	1	-	1
Totaal lasten	27.828	29.173	14.372	14.587	-215	14.914	29.286	113	357	-244

<i>bedragen x 1.000</i>	Realisatie 2025	Begroting 2026	Realisatie 1e halfjaar 2026	Begroting 1e halfjaar 2026	Verschil 1e halfjaar 2026	Prognose 2e halfjaar 2026	Totaal prognose 2026	Saldo prognose -/- begroting	Prognose structureel 2026	Prognose incidenteel 2026
BATEN								C=A+B	A	B
Algemene baten	19.688	20.739	10.201	10.369	-169	10.388	20.777	39	-	39
Overige baten	685	580	249	290	-41	382	631	51	-63	115
Nedvang	1.248	550	735	275	460	202	938	388	388	-
Verwerkingsopbrengsten	4.519	5.300	2.646	2.650	-4	2.457	4.914	-385	-9	-377
KWD opbrengsten	1.877	1.855	894	927	-33	894	1.788	-67	-	-67
Dividend	77	150	-	75	-75	133	133	-17	-	-17
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	28.094	29.173	14.725	14.587	138	14.456	29.180	8	316	-308
Saldo van baten en lasten	267	-	353	-	353	-459	-106	-106	-42	-64
Mutaties reserves										
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	75	-	-	-	-	127	127	127	-	127
Saldo van mutaties reserves	75	-	-	-	-	127	127	127	-	127
Resultaat	342	-	353	-	353	-332	21	21	-42	63

Tabel 3: Begroting 2026 en prognose per jaareinde

Het financiële overzicht is qua indeling geharmoniseerd met de jaarrekening. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor het totaal van de begroting 2026.

4.2 Financieel overzicht in het kort

Het gerealiseerde resultaat over het eerste halfjaar van 2026 wijkt per saldo € 353.000 positief af van de begroting. Deze positieve afwijking wordt veroorzaakt door € 215.000 lagere lasten en € 138.000 hogere opbrengsten dan begroot. De lagere lasten zijn met name gerealiseerd op de afschrijvings- en rentelasten, kantoorkosten en overige personeelslasten. Daartegenover staan hogere materieelkosten en hogere verwerkingskosten. Aan de opbrengstenkant wordt het positieve verschil voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten van Nedvang.

Voor geheel 2026 wordt op basis van de huidige inzichten een positief resultaat van circa € 21.000 verwacht. Deze prognose is mede gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met 30 juni 2026 en houdt rekening met de verwachte ontwikkelingen in de tweede helft van het jaar en de geïdentificeerde risico's en onzekerheden. Het uiteindelijke jaarresultaat is afhankelijk van de daadwerkelijke realisatie van de geraamde baten en lasten en van de mate waarin de geïdentificeerde risico's en onzekerheden zich daadwerkelijk voordoen.

4.3 Toelichting op de lasten

De totale lasten zijn ten opzichte van de begroting over het eerste halfjaar 2026 € 215.000 lager. Over heel 2026 wordt een overschrijding ten opzichte van de begroting van € 113.000 verwacht. Hierna wordt op de belangrijkste onderdelen verdere toelichting gegeven.

Lonen en salarissen € 1.025.000 voordeel

Gedurende het eerste halfjaar van 2026 is een deel van de formatie nog niet structureel ingevuld. Mede als gevolg van de benodigde flexibele schil bij de uitvoering is gebruikgemaakt van externe inhuur. Hierdoor zijn de uitgaven aan lonen en salarissen lager uitgevallen dan begroot, terwijl de kosten voor inhuur van derden hoger zijn.

Daarnaast was in de begroting rekening gehouden met een salarisverhoging van 3,8% terwijl dit voor geheel 2026 1,47% bedraagt. Dit leidt eveneens tot een positief resultaat op het budget van circa € 244.000. In de tweede helft van het jaar wordt volop ingezet op het structureel invullen van de openstaande functies. De functie van HRM-medewerker, die voor 2027 is begroot, wordt per 1 oktober 2026 al ingevuld en is meegenomen in de prognose van de kosten. Bij de uitvoering blijft, vanwege de benodigde flexibiliteit binnen de formatie, voor een deel gebruik gemaakt worden van externe inhuur. Het positieve resultaat op lonen en salarissen wordt hierdoor grotendeels teniet gedaan door het negatieve resultaat op het budget voor inhuur.

Op basis van de huidige inzichten wordt voor het gehele boekjaar een voordelige afwijking op het budget voor lonen en salarissen van circa € 1.663.000 verwacht.

Inhuur derden € 978.000 nadeel

De kosten voor inhuur van derden zijn over het eerste halfjaar € 978.000 hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door duurdere inhuur op formatieve vacatures en een hoger ziekteverzuim dan voorzien.

In het tweede halfjaar wordt ingezet op een verdere afbouw van de externe inhuur, onder andere door het structureel invullen van openstaande functies. Bij de afbouw van de inhuur is een zorgvuldige overdracht van werkzaamheden en kennis van belang. Om de continuïteit te waarborgen, kan hierdoor tijdelijk sprake zijn van overlap tussen externe inhuur en de nieuw aangestelde medewerkers. Dit kan op korte termijn leiden tot extra inhuurkosten, maar is noodzakelijk voor een goede overdracht en borging van de werkzaamheden.

Daarnaast is binnen de afdeling HRM, met instemming van het bestuur, in 2026 één fte aan de formatie toegevoegd, vooruitlopend op de uitbreiding van de formatie in de begroting 2027. Deze extra capaciteit wordt vooralsnog ingevuld door middel van externe inhuur.

Hoewel de inhuur in de tweede helft van het jaar verder wordt afgebouwd, blijven de kosten naar verwachting op een relatief hoog niveau. Dit komt onder meer door moeilijk vervulbare vacatures, pas in de loop van het jaar actieve acquisitie voor werving, langdurig ziekteverzuim en de noodzakelijke tijdelijke overlap bij overdracht van werkzaamheden. Inhuur blijft in deze situaties noodzakelijk om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. Voor het gehele boekjaar wordt op basis van de huidige inzichten een nadelige afwijking van circa € 1.726.000 verwacht.

Overige personeelslasten € 101.000 voordeel

De post overige personeelslasten bestaat uit de personeel- en organisatiekosten, de kosten voor opleidingen en cursussen en de overige personeelslasten.

Op de post personeel- en organisatiekosten is over het eerste halfjaar een voordeel van € 13.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd. Dit voordeel is het gevolg van diverse afwijkingen binnen de onderliggende posten.

Binnen de post verzuimbegeleiding is er sprake van een nadeel ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt door een hoger ziekteverzuim dan begroot waardoor meer inzet van verzuimbegeleiding en ondersteuning bij re-integratie noodzakelijk is geweest.

De begrote kosten voor werving en selectie en vitaliteit zijn in het eerste halfjaar achtergebleven bij de begroting. Voor het gehele jaar wordt op deze specifieke posten een negatief resultaat verwacht van € 18.000. Dit wordt mede veroorzaakt door hogere kosten voor verzuimbegeleiding en door hogere kosten voor werving en selectie. Deze laatste kosten houden verband met de vervanging van inhuur en de invulling van nieuwe functies en vacatures die per 1 januari 2027 zijn ontstaan.

Op de post werkkleding is over het eerste halfjaar een voordeel van € 13.000 gerealiseerd. Dit wordt veroorzaakt doordat de geplande uitgaven grotendeels in het tweede halfjaar zullen plaatsvinden. In het tweede halfjaar zal een onderhandse aanbesteding plaatsvinden voor een nieuw kledingpakket, waarbij

nadrukkelijk aandacht is voor de veiligheid en bescherming van de medewerkers tijdens de uitvoering van hun werkzaamheden. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van werkkleding die voldoet aan de geldende veiligheids- en kwaliteitseisen en, waar van toepassing, is voorzien van de benodigde veiligheidsclassificaties en -normeringen. Gezien de geplande uitgaven in het tweede halfjaar wordt verwacht dat er over het gehele jaar geen afwijking ten opzichte van de begroting zal ontstaan. Op de totale post voor personeel- en organisatiekosten wordt per jaareinde een lichte overschrijding van ongeveer € 3.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

Op het budget voor opleidingen en cursussen is over het eerste halfjaar van 2026 een voordeel van € 54.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd. Voor de algemene opleidingen was in de begroting rekening gehouden met de invoering van een ontwikkelingsplan voor medewerkers. Dit plan is in het eerste halfjaar nog niet volledig uitgevoerd. Dit houdt mede verband met de inzet van interim-medewerkers in de eerste periode van het jaar en de beschikbare capaciteit binnen de organisatie. De verwachting is dat hier in de tweede helft van 2026 een start mee gemaakt kan worden. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij op de algemene opleidingskosten over heel 2026 een positieve afwijking van € 60.000. De verplichte opleidingen die noodzakelijk zijn voor het goed uitvoeren van de functies verlopen conform verwachting. Een deel van de geplande trainingen vindt regulier plaats in het tweede halfjaar. Op dit onderdeel verwachten wij over heel 2026 een positieve afwijking van € 15.000. Per saldo verwachten wij over 2026 op het budget voor opleidingen en cursussen een positief resultaat van € 75.000.

De overige personeelslasten laten over het eerste halfjaar een voordeel zien van € 34.000 ten opzichte van de begroting. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat een aanzienlijk deel van de begrote uitgaven pas in het tweede halfjaar plaatsvindt. Het betreft onder andere kosten voor kerst-/bedrijfsfeest. Voor het gehele jaar wordt, rekening houdend met de verwachte uitgaven in het tweede halfjaar, een positief resultaat van circa € 17.000 op de overige personeelslasten verwacht.

Voor het gehele jaar verwachten wij op de totale post overige personeelslast een voordelig resultaat van € 89.000.

Afschrijvingen € 133.000 voordeel

De lagere investeringen ten opzichte van de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de begroting 2026, leiden tot lagere afschrijvingslasten in 2026. In de eerste helft van 2026 vallen de afschrijvingslasten hierdoor € 133.000 lager uit dan begroot. Naar verwachting zullen de afschrijvingslasten in de tweede helft van het jaar toenemen, doordat in het tweede en derde kwartaal aanzienlijke investeringen zijn of worden geactiveerd. Hierdoor neemt het voordeel op de afschrijvingslasten gedurende het jaar af. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.6 'Investeringsprogramma'. Op jaarbasis wordt verwacht dat de afschrijvingslasten circa € 173.000 lager zullen uitvallen dan oorspronkelijk begroot voor 2026.

Huisvestingskosten € 61.000 voordeel

De huisvestingskosten laten over het eerste halfjaar van 2026 per saldo een voordeel van € 61.000 zien ten opzichte van de begroting. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door lagere overige huisvestingskosten, onderhoudskosten en verzekeringskosten. Daartegenover staan hogere energielasten en belastingen.

Op het budget voor energiekosten is over het eerste halfjaar een nadeel van € 16.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting. De hogere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door hogere energieprijzen en een aanzienlijk lagere opbrengst uit teruglevering. De verwachting is dat over het gehele jaar op deze post een nadelig resultaat van circa € 32.000 zal worden gerealiseerd.

De post belastingen laat over het eerste halfjaar een overschrijding zien van € 2.000. Voor het gehele jaar wordt op deze post een nadelig resultaat van circa € 4.000 verwacht.

De overige huisvestingskosten zijn over het eerste halfjaar € 44.000 lager uitgevallen dan begroot. De verwachting is dat over het gehele jaar op deze post een positief resultaat van circa € 87.000 zal worden gerealiseerd.

De onderhoudskosten huisvesting laten over het eerste halfjaar een voordeel zien van € 22.000 ten opzichte van de begroting. De verwachting is dat dit voordeel over het gehele jaar zal oplopen tot circa € 44.000. In juni is een nieuw meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Met het nieuwe MJOP kunnen de toekomstige onderhoudsactiviteiten en bijbehorende kosten beter worden gepland en begroot. Het onderhoud zal de komende jaren zoveel mogelijk overeenkomstig het MJOP worden uitgevoerd.

De verzekeringskosten voor huisvesting zijn over het eerste halfjaar € 13.000 lager uitgevallen dan begroot. In november 2025 heeft een taxatie van de gebouwen en inventaris plaatsgevonden. Op basis hiervan werd een verhoging van de verzekeringspremies in 2026 verwacht. Deze verhoging is echter beperkt gebleven, mede doordat met de verzekeraar betere afspraken zijn gemaakt over de premie. De verwachting is dat over het gehele jaar op deze post een positief resultaat van circa € 26.000 zal worden gerealiseerd.

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen wordt verwacht dat de totale huisvestingskosten over het gehele jaar circa € 122.000 lager zullen uitvallen dan begroot.

Kantoorkosten € 126.000 voordeel

Het voordeel op de kantoorkosten betreft voornamelijk het saldo van de voordelen op de communicatiekosten en de overige bedrijfsvoering kosten, waarin de post onvoorzien is opgenomen, en de nadelen op de automatiseringskosten en externe advieskosten over het eerste halfjaar.

De communicatiekosten zijn in het eerste halfjaar € 65.000 lager uitgevallen dan begroot. Deze onderschrijding is het gevolg van een personeelsmutatie, waardoor tijdelijk beperkte capaciteit beschikbaar was voor de uitvoering van communicatieplannen en -activiteiten. In het tweede kwartaal is de

doorontwikkeling hervat en zijn diverse projecten en activiteiten opgestart, Hierdoor wordt in de tweede helft van het jaar een stijging van de uitgaven verwacht ten opzichte van het eerste halfjaar. Desondanks wordt over het gehele jaar een voordeel van ongeveer € 100.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

De automatiseringskosten zijn in het eerste halfjaar € 83.000 hoger uitgevallen dan begroot. In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie is een aantal projecten gestart waaronder de implementatie van een BI-tool en de verdere ontwikkeling van SharePoint, Daarnaast zijn in het kader van cybersecurity maatregelen getroffen en zijn, met het oog op de NIS2-richtlijn, aanvullende software en controles geïmplementeerd. In de tweede helft van het jaar worden de genoemde projecten voortgezet. Daarnaast wordt gestart met de voorbereiding van de vervanging van de primaire software AfvalRis. Hiervoor is inmiddels een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Avri. Ook wordt het project voor het verder digitaliseren van het archief voortgezet, mede om te voldoen aan de Archiefwet. Als gevolg van deze ontwikkelingen wordt voor 2026 een totale budgetoverschrijding op de automatiseringskosten van circa € 185.000 verwacht. Het merendeel van deze overschrijding is incidenteel.

De administratiekosten zijn in het eerste halfjaar € 4.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door extra mailing en de daarmee samenhangende portokosten. Voor het gehele jaar wordt een overschrijding van € 8.000 verwacht.

De accountantskosten zijn in het eerste halfjaar € 6.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten betrekking hebben op verschillende boekjaren. Voor het gehele jaar wordt, mede als gevolg van de verwachte kostenstijging en aanvullende advisering, een overschrijding van circa € 13.000 verwacht.

De telefoonkosten zijn in het eerste halfjaar € 7.000 lager dan begroot. Dit is het gevolg van het afsluiten van en voordeliger contract. Voor het gehele jaar wordt op deze post een voordeel van circa € 14.000 verwacht. Hierbij wordt rekening gehouden met de vervanging van een aantal telefoons in de tweede helft van het jaar. De hiermee gemoeide kosten bedragen naar verwachting € 10.000 en worden, afhankelijk van de aard van de uitgaven, geactiveerd of als incidentele kosten opgenomen.

De externe advieskosten laten over het eerste halfjaar een negatief resultaat zien van € 24.000. De organisatie is volop in ontwikkeling en heeft hierbij behoefte aan begeleiding en ondersteuning op verschillende specialistische gebieden. In de begroting is rekening gehouden met externe begeleiding, maar gedurende het proces zijn aanvullende werkzaamheden en behoeften naar voren gekomen die bij het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien.

Een belangrijke oorzaak van de overschrijding is dat een aantal van deze werkzaamheden betrekking heeft op structurele specialistische ondersteuning, waarvoor in de huidige formatiebegroting nog geen capaciteit is opgenomen. Het gaat hierbij onder andere om werkzaamheden op het gebied van ICT en KAM (kwaliteit,

arbo en milieu). Omdat hiervoor binnen de huidige formatie geen capaciteit beschikbaar is, worden deze werkzaamheden momenteel door externe adviseurs uitgevoerd en verantwoord op de post externe advieskosten. Hierdoor ontstaat een hogere uitgave op deze post dan oorspronkelijk was begroot.

De kosten voor de scan van de bedrijfsvoering en de strategische verkenning bedragen € 16.800. Daarnaast vallen de begeleidingskosten voor ICT-projecten en KAM-activiteiten hoger uit dan begroot. Deze ontwikkelingen dragen bij aan de overschrijding van de post externe advieskosten.

In het tweede halfjaar wordt de scan van de bedrijfsvoering en de strategische verkenning afgerond. De externe begeleiding op het gebied van ICT, in het bijzonder rondom AfvalRis, wordt geïntensiveerd. Daarnaast wordt externe ondersteuning ingezet bij de voorbereiding van de nieuwe Visienota en bij de afhandeling van de uit de RI&E naar voren gekomen aandachtspunten. Ook worden de nieuw op te stellen en te actualiseren DVO's ondersteund door een externe adviseur. Voor het gehele jaar wordt op deze post een overschrijding verwacht van € 188.000.

Voor 2027 wordt de formatie uitgebreid met capaciteit voor een aantal van deze specialistische werkzaamheden, waaronder ICT en KAM. Deze nieuwe functies zijn begroot voor 2027 maar de kosten om deze functies volgens HR21 te waarderen vinden al in 2026 plaats. Hierdoor kunnen deze werkzaamheden vanaf 2027 binnen de reguliere formatie worden uitgevoerd en zullen de daarmee samenhangende kosten niet langer op dezelfde wijze als externe advieskosten worden verantwoord. De huidige overschrijding moet dan ook mede worden gezien in het licht van deze nog niet in de formatiebegroting opgenomen capaciteit.

De overige bedrijfsvoeringskosten zijn in het eerste halfjaar € 172.000 lager uitgevallen dan begroot. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat voor het eerste halfjaar binnen deze post een bedrag van € 125.000 voor onvoorziene uitgaven is opgenomen (€ 250.000 op jaarbasis). Dit bedrag is in het eerste halfjaar niet aangewend.

In het tweede halfjaar staan de kosten voor de grondwatersanering bij de zoutloods gepland. De werkzaamheden hebben een geraamde omvang van € 200.000 en zullen naar verwachting in het tweede halfjaar worden uitgevoerd. Deze kosten worden niet ten laste van de post onvoorzien gebracht. Aangezien het risico van deze sanering in de risicoparagraaf is benoemd, wordt de wijze van financiële verwerking en eventuele dekking vanuit de algemene reserve beoordeeld aan de hand van het gerealiseerde resultaat en de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling en de daarbij behorende financiële kaders. Indien de kosten leiden tot een negatief resultaat, kan dit resultaat, voor zover daartoe op grond van de geldende kaders en besluitvorming aanleiding bestaat, worden gedekt uit de algemene reserve.

Daarnaast zijn naar aanleiding van de rapporten van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en het hiervoor opgestelde plan van aanpak verschillende activiteiten voorzien. Op basis van de huidige planning is de verwachting dat niet alle activiteiten in 2026 kunnen worden uitgevoerd. De activiteiten die naar verwachting doorschuiven naar 2027 zijn daarom niet meegenomen in de prognose voor het lopende jaar.

Op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat de post overige bedrijfsvoeringskosten over geheel 2026 een positief resultaat van circa € 72.000 laat zien.

Voor de totale kantoorkosten wordt op grond van het bovenstaande per jaareinde een nadelig saldo van € 177.000 verwacht.

Voertuigkosten € 20.000 nadeel

De voertuigkosten omvatten belastingen, onderhoud, brandstof, verzekeringen en overige kosten (zoals huur van cilinders, kalibratie, gereedschappen, APK, keuringstickers en de huur van Cleanmat-vuilniswagens). Ook schades die onder het eigen risico vallen, worden tot de voertuigkosten gerekend. Voor de totale voertuigkosten wordt per jaareinde een nadelig saldo van € 51.000 ten opzichte van de begroting verwacht. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere onderhouds- en brandstofkosten dan begroot. Daartegenover staan lagere kosten voor verzekeringen en voor schades en reserveringen voor het eigen risico.

Materieelkosten € 123.000 nadeel

De materieelkosten omvatten de algemene containerkosten, waaronder onderhoud en reparaties aan containers en de bijbehorende onderdelen. Ook de aanschaf van huis-aan-huiscontainers wordt binnen deze post verantwoord. Over het eerste halfjaar is sprake van een nadeel ten opzichte van de begroting. Dit wordt echter grotendeels veroorzaakt doordat hierin nog € 90.000 aan kosten is opgenomen die geactiveerd moeten worden. Deze kosten worden in het derde kwartaal gecorrigeerd, waardoor het huidige nadeel aanzienlijk afneemt. Daarnaast wordt verwacht dat in de tweede helft van 2026 minder kosten worden gemaakt. Per jaareinde wordt daarom voor de totale materieelkosten geen overschrijding ten opzichte van de begroting verwacht.

Rente € 87.000 voordeel

De rentebaten en lasten laten over het eerste halfjaar een voordelig resultaat zien van € 87.000. In de begroting 2026 is uitgegaan van het aantrekken van een lening in de loop van 2025, met een verwachte rentelast van €111.000 in 2026. Daarnaast was rekening gehouden met het aantrekken van een nieuwe lening in 2026, met een geraamde rentelast van € 49.000.

De lening die voor 2025 was voorzien, is uiteindelijk niet benodigd gebleken. Op basis van de huidige liquiditeitsprognose is de verwachting dat ook in het tweede halfjaar van 2026 geen aanvullende lening hoeft te worden afgesloten. Hierdoor vallen de begrote rentelasten aanzienlijk lager uit dan oorspronkelijk voorzien.

Daarnaast is in de begroting geen rekening gehouden met de renteopbrengsten op de SKB-rekening. Na verrekening van debetrente over de rekening-courant bedraagt de renteopbrengst over het eerste halfjaar € 46.000. Deze niet begrote renteopbrengsten dragen eveneens bij aan het voordelig resultaat.

Op basis van huidige inzichten wordt voor geheel 2026 een voordelig resultaat op de rente geraamd van circa € 235.000. Dit bestaat uit ongeveer € 160.000 lagere rentelasten en als gevolg van het niet aantrekken van de begrote leningen en circa € 75.000 aan renteopbrengsten.

Bij de jaarrekening wordt de uiteindelijke rente doorberekend aan de producten. Als gevolg van de lagere werkelijke rentelast zal ook deze rentedoorberekening lager uitvallen. Hierdoor wordt het rentevoordeel op organisatieniveau uiteindelijk geneutraliseerd en zal het resultaat op de rente op deze post op nihil uitkomen.

Overige kosten € 88.000 nadeel

Over het eerste halfjaar van 2026 is op de overige kosten een nadelig saldo van € 88.000 gerealiseerd ten opzichte van de begroting. Dit saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere overige uitvoeringskosten en projectkosten. Daartegenover staat een voordelig saldo op de overige DVO-uitvoeringskosten van € 29.000. Daarnaast is sprake van een nog niet verwerkte mutatie op de voorziening voor dubieuze debiteuren. Deze mutatie wordt bij het opmaken van de jaarrekening beoordeeld en, indien noodzakelijk, verwerkt.

De overige uitvoeringskosten laten over het eerste halfjaar een nadelig saldo van € 88.000 zien. Deze kosten hebben onder meer betrekking op de afvoer door derden en overige uitvoeringskosten (zoals de inzameling en overslag van glas, de inzameling van papier, het versnipperen van kerstbomen, werkkleding, maaltijdvergoedingen, voorlichtingscampagnes en sorteeranalyses). Het nadeel wordt mede veroorzaakt door hogere transportkosten als gevolg van onder andere hogere brandstofprijzen en extra transportbewegingen. Daarnaast is sprake van een administratieve wijziging in de verwerking van een deel van de papieropbrengsten. Deze opbrengsten werden in het verleden onder de overige uitvoeringskosten verwerkt en begroot, maar worden inmiddels volledig als opbrengst onder de verwerkingskosten verantwoord. Hierdoor ontstaat binnen de overige uitvoeringskosten een nadeel, waartegenover elders binnen de exploitatie een voordeel staat. Het betreft daarmee een verschuiving in de administratieve verwerking en geen materiële verslechtering van het totale exploitatieresultaat.

De projectkosten laten over het eerste halfjaar een nadelig saldo van circa € 47.000 zien. Deze kosten hebben betrekking op vervolgprojecten die voortkomen uit de evaluatie van de strategienota. Voor geheel 2026 worden de totale projectkosten geraamd op € 127.000. Deze kosten worden volledig gedekt vanuit de hiervoor beschikbare bestemmingsreserve Diftar. Als gevolg van deze onttrekking zal de reserve Diftar naar verwachting aan het einde van 2026 volledig zijn benut en daarmee op nihil uitkomen.

De overige DVO-uitvoeringskosten hebben betrekking op de inzet van derden binnen de DVO's, met name via inzet van Avres personeel en groenbestrijding door Verheij. Deze kosten worden één-op-één doorbelast aan de betreffende gemeenten. Over het eerste halfjaar van 2026 is op deze post een voordelig saldo van

€ 29.000 gerealiseerd. Voor het gehele jaar wordt verwacht dat de overige DVO-uitvoeringskosten € 58.000 lager zullen uitvallen dan begroot.

Voor de totale overige kosten wordt per jaareinde een nadelig saldo van € 209.000 ten opzichte van de begroting verwacht. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door € 105.000 hogere overige uitvoeringskosten, € 36.000 hogere transportkosten en € 127.000 hogere projectkosten. Daartegenover staat een verwacht voordeel van € 58.000 op de overige DVO-uitvoeringskosten. De hogere projectkosten worden volledig gedekt vanuit de bestemmingsreserve Diftar.

Verwerkingskosten € 105.000 nadeel

De hogere verwerkingskosten zijn per saldo het gevolg van diverse mee- en tegenvallers. Zo zijn de verwerkingskosten van grof huishoudelijk afval (GHA) op de milieustraten € 160.000 hoger dan begroot. Op dit moment wordt onderzocht wat hiervan de oorzaak is. Een mogelijke verklaring is dat afval op de milieustraten minder goed wordt gescheiden, waardoor meer afval als GHA wordt afgevoerd. Daarnaast zijn de verwerkingskosten voor fijn huishoudelijk afval (HAH) € 184.000 hoger dan begroot en de verwerkingskosten voor GFT van huis-aan-huisinzameling € 117.000 hoger. Hiertegenover staat een hogere papieropbrengst van € 131.000 en een voordeel op de verwerkingskosten van KWD-restafval van € 138.000. Het resterende voordelige saldo van circa € 85.000 wordt veroorzaakt door een aantal kleinere mee- en tegenvallers.

Op basis van de huidige inzichten wordt voor de totale verwerkingskosten per jaareinde een nadelig saldo van circa € 230.000 ten opzichte van de begroting verwacht.

4.4 Toelichting op de baten

De totale baten zijn over het eerste halfjaar per saldo € 138.000 hoger dan begroot voor die periode. Per jaareinde 2026 wordt verwacht dat de baten ongeveer € 8.000 boven de begroting uitkomen. Hierna wordt op de belangrijkste onderdelen verdere toelichting gegeven. De hogere opbrengsten als gevolg van de hogere verwerkingskosten zijn niet 1:1 terug te herleiden tot 1 regel in de winst- en verliesrekening maar zijn verdeeld over meerdere opbrengstregels.

Algemene baten € 19.000 voordeel

De algemene baten bestaan uit de voorschotten op de gemeentelijke bijdragen en de saldi van de bestedingen en opbrengsten binnen de DVO's. De gemeentelijke bijdragen worden conform de begroting doorbelast, waardoor hierop geen afwijking ten opzichte van de begroting is gerealiseerd.

Het positieve verschil wordt veroorzaakt doordat in het eerste halfjaar van 2026 per saldo lagere kosten op de DVO's zijn gerealiseerd dan begroot. Voor geheel 2026 wordt naar verwachting een voordeel van circa € 39.000 gerealiseerd.

Het uiteindelijke saldo kan echter nog afwijken van de huidige prognose als gevolg van seizoensinvloeden. Dit geldt met name voor de kosten van gladheidsbestrijding en onkruidbestrijding, waarvan de omvang mede afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Overige baten € 41.000 nadeel

De overige baten bestaan voornamelijk uit de vergoeding van Avri voor het gebruik van de milieustraat van Waardlanden en de opbrengsten uit zwerfvuilbestrijding. Daarnaast worden binnen deze post de opbrengsten uit de verkoop van bedrijfsmiddelen verantwoord.

Op de post overige baten is in het eerste halfjaar van 2026 een nadeel gerealiseerd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitbetaling van de sponsorregeling van € 90.000. Deze uitbetaling is momenteel nog onder de overige baten opgenomen, maar hoort onder de overige verwerkingskosten te worden verantwoord. De cijfers zullen hierop bij de jaarafsluiting worden aangepast.

De opbrengsten uit de verkoop van bedrijfsmiddelen worden niet begroot. In het eerste halfjaar van 2026 is hiermee een opbrengst van circa € 34.500 gerealiseerd. Naar verwachting zullen de overige baten over geheel 2026 circa € 51.000 hoger uitvallen dan begroot. Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte opbrengsten uit de verkoop van activa.

Nedvang € 460.000 voordeel

Ten opzichte van de begroting is over het eerste halfjaar van 2026 een voordeel van € 460.000 gerealiseerd in de opbrengsten van de afvalstroom pmd. Dit voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de gerealiseerde hoeveelheden hoger zijn dan de aantallen waarmee in de begroting 2026, die bewust terughoudend is opgesteld, rekening is gehouden. Hoewel de ingezamelde hoeveelheid PMD in het eerste halfjaar van 2026 lager is dan in dezelfde periode van 2025, ligt deze nog altijd boven de relatief laag vastgestelde begroting voor 2026. Daarnaast is in de realisatie over het eerste halfjaar gerekend met een hogere vergoeding per ton.

Op basis van de kwaliteit van het pmd is inmiddels duidelijk dat de vergoeding naar verwachting volgens de laagste staffel zal worden vastgesteld. In de prognose voor het gehele jaar is hiermee rekening gehouden, wat leidt tot een neerwaartse bijstelling van de verwachte opbrengsten ten opzichte van de realisatie in het eerste halfjaar. Per jaareinde wordt, ondanks deze bijstelling, naar verwachting een positief resultaat van circa € 388.000 ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

Verwerkingsopbrengsten € 192.000 nadeel

In deze post is tevens de verrekening met de deelnemende gemeenten van de verwerkingskosten opgenomen. De hogere opbrengst van Nedvang wordt namelijk meegenomen in de afrekening met de

deelnemende gemeenten. In de prognose is reeds rekening gehouden met deze hogere opbrengst en de daaruit voortvloeiende lagere doorbelasting van kosten aan de gemeenten.

De hogere opbrengst van Nedvang leidt daarmee tot een lagere doorbelasting van kosten aan de deelnemende gemeenten. Deze post moet daarom in samenhang met de post 'Opbrengst Nedvang' worden gezien. Per jaareinde 2026 wordt op deze post een nadelig saldo van € 385.000 verwacht.

KWD opbrengst € 33.000 nadeel

Het nadeel over het eerste halfjaar bedraagt € 33.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwerkingskosten, die één op één worden doorbelast en sterk afwijken van de begroting (€ 276.000 lager). Daartegenover staat de omzet van Waardlanden B.V. hoger is uitgevallen dan begroot en de doorbelasting van personeel- en materieelkosten ook hoger zijn dan begroot. Voor het gehele jaar wordt op basis van de huidige inzichten een negatief resultaat van circa € 67.000 verwacht.

Dividenduitkering Waardlanden BV € 75.000 nadeel

De dividenduitkering over het boekjaar 2025 van Waardlanden B.V. is lager dan het begrote minimum van € 150.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de stijging van de omzet en de stijging van de kosten per saldo nagenoeg gelijk zijn. Hierdoor wordt het begrote minimale dividend op dit moment niet gerealiseerd. De uiteindelijke dividenduitkering over 2025 is vastgesteld op € 133.000. Dit leidt tot een nadelig resultaat van € 17.000.

4.5 Dienstverleningsovereenkomsten

<i>bedragen x 1.000</i>	Begroting 2026	Realisatie 1e halfjaar 2026	Prognose 2e halfjaar 2026	Totaal prognose 2026	Saldo begroting 2026 minus prognose 2026
Gorinchem	1.406	737	560	1.188	96
Extra (afvalbakken)	437	202	202	404	33
Extra (bijplaatsingen)	172	66	66	132	40
Straatreiniging (machinaal)	394	219	175	394	-
Gladheidbestrijding	132	142	15	157	-25
Graffiti	15	5	5	10	5
Verwerkingskosten veegvuil/-slib	134	41	50	91	43
Werkplaats	123	62	62	123	-
CTA (compost, tuin, afval)	-	-	-	-	-
Hardinxveld-Giessendam	275	125	125	251	24
DVO Onkruid Hardinxveld	164	76	76	153	11
DVO Straatreiniging Hardinxveld	77	39	39	78	-1
DVO Veegvuil Hardinxveld	19	7	7	14	5
CTA (compost, tuin, afval)	16	3	3	6	9
Molenlanden	185	103	93	196	-11
DVO Straatreiniging Molenlanden	119	61	58	119	-
DVO Veegvuil Molenlanden	-	-	1	1	-1
DVO Polderbus Molenlanden	58	39	31	70	-12
CTA (compost, tuin, afval)	8	3	3	6	2
Vijfheerenlanden	251	146	121	266	-14
DVO Straatreiniging VHL	153	91	74	165	-12
DVO Veegvuil VHL	35	24	20	44	-8
DVO Polderbus VHL	25	17	13	30	-5
CTA (compost, tuin, afval)	38	14	14	27	11
Totaal	2.117	1.111	899	1.901	95

Tabel 4: Begroting 2026 en prognose per jaareinde per DVO

In de bovenstaande tabel zijn de begrote bedragen uit de begroting 2026 opgenomen, die zijn gebaseerd op de (concept) dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met de deelnemende gemeenten. Daarnaast is de realisatie tot en met 30 juni 2026 weergegeven, aangevuld met een prognose voor de tweede helft van het jaar en de verwachte stand per jaareinde. Uit de prognose blijkt dat de meeste DVO's naar verwachting binnen

de vastgestelde begroting worden uitgevoerd of dat er sprake is van enige budgetruimte. Voor een beperkt aantal DVO's wordt echter een overschrijding verwacht.

Voor de DVO Gladheidbestrijding is in het begin van 2026 sprake geweest van een aanzienlijk hogere inzet als gevolg van de vele sneeuwval. Hierdoor zijn zowel de inzetkosten als de uitgaven voor de aanschaf van strooizout hoger uitgevallen dan begroot. Voor de resterende periode van 2026 is een actuele inschatting gemaakt van de verwachte kosten. Op basis hiervan wordt verwacht dat de kosten over het gehele jaar circa € 25.000 boven de begroting zullen uitkomen.

Bij de DVO Polderbus vallen de kosten naar verwachting hoger uit dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat in de eerste helft van 2026 eigen medewerkers van Waardlanden zijn ingezet, terwijl in de begroting is uitgegaan van uitvoering door medewerkers van Avres. Waardlanden streeft ernaar de werkzaamheden in de tweede helft van 2026 zoveel mogelijk door medewerkers van Avres uit te laten voeren, zodat de verwachte kostenoverschrijding zoveel mogelijk wordt beperkt.

Voor de DVO Straatreiniging Vijfheerenlanden wordt een overschrijding van circa € 12.000 verwacht. Deze hogere kosten zijn het gevolg van vervangingsinzet tijdens de vakantieperiode in juni. De gemeente is hierover geïnformeerd en heeft met deze extra kosten ingestemd.

Eventuele overschotten of tekorten op de DVO's worden bij het opstellen van de jaarrekening met de betreffende gemeenten verrekend. In de tweede helft van 2026 wordt de periodieke afstemming met de gemeenten voortgezet. Daarbij wordt zowel de voortgang van de uitvoering in uren en financiële zin als de kwaliteit van de dienstverlening besproken.

4.6 Investeringsprogramma

De onderstaande tabel geeft per activasoort inzicht in het beschikbare budget voor 2026, de bestedingen in de eerste helft van het jaar, en de verwachte investeringen in de tweede helft van 2026. Ook wordt het verwachte eindsaldo per 31 december 2026 weergegeven. Onder de tabel volgt per activasoort een beknopte toelichting. Bij het opstellen van de jaarrekening 2026 wordt het restant van het beschikbare krediet beoordeeld op noodzaak tot voortzetting.

Investeringsoverzicht 2026	Overloop 2025	Begroting 2026	Aanvullend krediet 2026	Totaal beschikbaar 2026	Realisatie 1e halfjaar 2026	Prognose 2e halfjaar 2026	Prognose eind 2026	Saldo eind 2026
Gebouwen en terreinen	453.615	-	81.880	535.495	-	357.395	357.395	178.100
Gorinchem (incl. grond)	328.615	-	39.940	368.555	-	190.455	190.455	178.100
Hardinxveld-Giessendam	100.000	-	34.590	134.590	-	134.590	134.590	-
Leerdam	12.500	-	-	12.500	-	12.500	12.500	-
Vianen	12.500	-	-	12.500	-	12.500	12.500	-
Groot-Ammers (incl. grond)	-	-	7.350	7.350	-	7.350	7.350	-
Nieuw-Lekkerland	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	2.102.290	1.682.671	86.390	3.871.351	1.493.467	1.519.639	3.013.106	858.245
Inzamelauto's achterlader	623.710	694.960	-	1.318.670	-	518.620	518.620	800.050
Inzamelauto's zijlader	231.135	327.499	-	558.634	-	640.712	640.712	-82.078
Transportauto's (kraanauto's)	342.252	357.700	-	699.952	698.360	-	698.360	1.592
Handveegauto's en veegmachines	741.331	31.682	-	773.013	730.107	86.771	816.878	-43.865
Strooimachines	-49.888	-	-	-49.888	-	25.000	25.000	-74.888
Onkruidmachines	75.000	76.650	-	151.650	-	-	-	151.650
Dienstauto's en overige voertuigen	138.750	194.180	86.390	419.320	65.000	248.536	313.536	105.784
Machines, apparaten en installaties	132.026	943.118	-	1.075.144	178.859	405.000	583.859	491.285
Afzet- en wisselcontainers	101.637	398.580	-	500.217	-	85.000	85.000	415.217
Huishoudelijke containers	-	-	-	-	-	-	-	-
Wijkverzamelcontainers	-12.341	412.700	-	400.359	178.859	200.000	378.859	21.500
ABS	42.730	131.838	-	174.568	-	120.000	120.000	54.568
Inventaris en ICT	212.735	150.000	-	362.735	31.512	176.000	207.512	155.223
Strategienota	21.494	-	-	21.494	-	-	-	21.494
Totaal	2.922.160	2.775.789	168.270	5.866.218	1.703.838	2.458.034	4.161.871	1.704.347

Tabel 5: Investeringsprogramma over begroting 2026

Gebouwen en terreinen

De benodigde investeringen op het gebied van arbo en veiligheid, gericht op de vervanging van de KCA-depots in Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem, zullen naar verwachting in 2026 worden afgerond en binnen de beschikbare kredieten worden gerealiseerd. De bijbehorende afschrijvingslasten zullen voornamelijk vanaf 2027 en in de daaropvolgende jaren tot uiting komen.

Het verwachte resterende krediet voor Gorinchem heeft betrekking op het krediet dat in de bestuursvergadering van 26 september 2024 is goedgekeurd voor de verbinding tussen de milieustraat en de kringloopwinkel in Gorinchem. Dit project is momenteel on hold gezet. Het totaal verwachte resterende krediet voor de gebouwen bedraagt € 178.000 en heeft volledig betrekking op dit project.

In het MJOP is voor 2026 voor circa € 315.000 aan investeringen opgenomen waarvoor geen krediet is aangevraagd en die daarmee niet beschikbaar zijn. Het betreft de volgende investeringen:

- het aanbrengen van 19 staalplaten bij de containeropslag (€ 88.000);
- het plaatsen van een bordestrap en het aanpassen van de toegang tot het kantoor en de werkplaats (€ 18.000);
- aanpassingen aan het verkeersplan (€ 139.000);
- het aanbrengen van beschoeiing aan de achterzijde en onderzoek naar de positionering van de HD-gasleiding van Stedin (€ 59.000).

De aanpassingen aan het verkeersplan en de plaatsing van de bordestrap staan gepland voor 2026. Voor deze investeringen is aanvullend krediet benodigd waarvoor een afzonderlijk kredietvoorstel zal worden ingediend. Vanwege het belang van de veiligheid is, vooruitlopend op de beschikbaarstelling van het benodigde krediet, reeds opdracht verstrekt voor het plaatsen van de bordestrap en het aanpassen van de toegang tot het kantoor en de werkplaats.

Vervoermiddelen

Inzamelauto's achterlader

Door de verplichte Europese aanbesteding van de inzamelvoertuigen in 2025 konden de voor dat jaar begrote investeringen niet volledig worden uitgevoerd. Dit gold ook voor de achterladers. Na afronding van de aanbesteding zijn inmiddels diverse bestellingen geplaatst.

Voor de achterladers is hierdoor een inhaalslag nodig. Inclusief het vanuit 2025 overlopende krediet van € 624.000 is in 2026 in totaal € 1.319.000 aan investeringskrediet beschikbaar. Inmiddels zijn twee achterladers besteld, die naar verwachting in de tweede helft van 2026 worden geleverd. Hiermee is een bedrag van € 519.000 gemoeid. Voor de resterende periode van 2026 worden geen aanvullende investeringen in achterladers verwacht.

Het resterende krediet zal bij de jaarafsluiting worden voorgesteld om door te schuiven naar 2027. In de investeringsstaat 2027 is momenteel geen krediet voor achterladers opgenomen, terwijl deze investeringen noodzakelijk zijn om de achterstand in de vervangingsinvesteringen in te lopen.

Inzamelauto's zijlader

Voor de zijladers is in 2026 een totaal investeringskrediet van € 559.000 beschikbaar, inclusief het vanuit 2025 overlopende krediet van € 231.000. De inhaalinvestering vanuit 2025 is inmiddels gerealiseerd: er zijn twee zijladers besteld voor een totaalbedrag van € 641.000. Deze voertuigen worden naar verwachting in de tweede helft van 2026 geleverd en vervolgens in gebruik genomen. Op dit deelkrediet wordt daarmee een overschrijding van circa € 82.000 verwacht.

Transportauto's (haak-, kraanauto)

Voor de transportauto's stond in 2025 de investering in één voertuig gepland. Door de verplichte Europese aanbesteding kon deze investering destijds niet worden gerealiseerd. Voor 2026 stond opnieuw één transportauto gepland. Voor 2026 is in totaal € 700.000 aan investeringskrediet beschikbaar, inclusief het vanuit 2025 overlopende krediet van € 342.000. Eind 2025 zijn twee haakarm-/kraanwagens besteld welke in het tweede kwartaal van 2026 in gebruik zijn genomen. Met de aanschaf is een bedrag van € 698.000 gemoeid, waarmee het beschikbare krediet nagenoeg volledig is benut. Vanaf 2027 worden de investeringen in transportauto's weer conform het reguliere investeringsprogramma uitgevoerd.

Veegauto's en machines

Voor deze post is in 2026 een investeringskrediet van circa € 773.000 beschikbaar, inclusief een overloop vanuit 2025 van circa € 741.000. In 2025 hebben binnen dit onderdeel geen investeringen plaatsgevonden. In het eerste halfjaar van 2026 zijn drie veegmachines in gebruik genomen: één Swingo 200+ en twee RAVO R5-veegmachines, voor een totaalbedrag van circa € 575.000. Daarnaast staat nog een Opel Vivaro met veegvuilopbouw ter waarde van circa € 87.000 in bestelling. Deze wordt naar verwachting in de tweede helft van 2026 geleverd en in gebruik genomen.

Voor de resterende periode van 2026 worden geen aanvullende investeringen verwacht. Op basis van de huidige verwachting wordt op dit deelkrediet een overschrijding van circa € 44.000 voorzien.

Strooimachines

Er is een opzetstrooier besteld voor een bedrag van € 25.000. Deze wordt naar verwachting in de tweede helft van 2026 geleverd en in gebruik genomen. Voor de resterende periode van 2026 worden op dit onderdeel geen aanvullende investeringen verwacht.

Onkruidmachines

Vanuit 2025 resteert een investeringskrediet van € 75.000. Omdat in 2025 geen investeringen hebben plaatsgevonden, is voor 2026, inclusief het beschikbare krediet voor dat jaar, in totaal € 152.000

beschikbaar. In 2026 zijn binnen dit onderdeel geen investeringen gedaan en worden deze ook niet meer verwacht. De eerstvolgende investeringen zijn voorzien vanaf 2027. Naar verwachting zal het resterende krediet van € 152.000 in 2027 geheel of gedeeltelijk worden aangewend voor de aanschaf van één of meerdere onkruidmachines.

Dienstauto's en overige voertuigen

Voor dienstauto's en overige voertuigen is in 2026, inclusief € 139.000 aan overlopend krediet vanuit 2025, een investeringskrediet van € 333.000 beschikbaar. In het tweede kwartaal van 2026 is een Atlas-kraan ter waarde van € 65.000 in gebruik genomen en geactiveerd. Daarnaast staan nog een Volkswagen Crafter met open laadbak en opbouw ter waarde van € 74.000 en een Atlas-kraan voor Vianen ter waarde van € 174.000 in bestelling. Beide voertuigen worden naar verwachting in de tweede helft van 2026 geleverd en in gebruik genomen.

Voor de aanschaf van een heetwaterunit voor de onkruidbestrijding heeft het bestuur een aanvullend krediet van € 86.000 beschikbaar gesteld. Als gevolg van een levertijd van circa zes maanden kan de unit pas in 2027 in gebruik worden genomen. Naar verwachting resteert aan het einde van 2026 een krediet van circa € 106.000. Dit bedrag is inclusief het aanvullende krediet van € 86.000.

Op totaalniveau wordt voor vervoermiddelen een restant krediet van € 858.000 per jaareinde verwacht. Dit bedrag zal voorgesteld worden om over te dragen naar 2027 voor de aanschaf van twee achterladers en de heetwaterunit.

Machines, apparaten en installaties

Afzet- en wisselcontainers

Voor afzet- en wisselcontainers is in 2026, inclusief € 102.000 aan overlopend krediet vanuit 2025, een investeringskrediet van € 500.000 beschikbaar. In het eerste halfjaar van 2026 hebben binnen dit onderdeel geen investeringen plaatsgevonden. Voor de tweede helft van 2026 staan twee persen in bestelling voor een totaalbedrag van € 85.000. Daarnaast is binnen het beschikbare krediet de aanschaf van een nieuwe wascontainerunit opgenomen voor een bedrag van € 256.000. Deze unit zal naar verwachting pas in 2027 worden geïnvesteerd. Voor het overige worden in 2026 geen aanvullende investeringen verwacht of noodzakelijk geacht. Naar verwachting resteert aan het einde van 2026 een krediet van circa € 415.000.

Wijkverzamelcontainers

Voor wijkverzamelcontainers is in 2026 een investeringskrediet van € 400.000 beschikbaar. In het eerste halfjaar van 2026 is reeds circa € 179.000 geïnvesteerd. Naar verwachting resteert na afloop van 2026 een klein restkrediet.

Afvalbrengstations (ABS)

Voor investeringen op de afvalbrengstations is in 2026 een krediet van circa € 175.000 beschikbaar, inclusief € 43.000 aan overlopend krediet vanuit 2025. In de eerste helft van 2026 hebben binnen dit onderdeel nog geen investeringen plaatsgevonden. In de tweede helft van 2026 worden investeringen gedaan voor de vervanging van meerdere containers op diverse milieustraten, voor een totaalbedrag van € 120.000. Naar verwachting resteert aan het einde van 2026 een krediet van circa € 55.000.

Strategienota

Het resterende krediet van € 21.000 zal naar verwachting niet meer worden besteed.

Inventaris en ICT

Vanuit 2025 is voor ICT en inventaris een restantkrediet van € 213.000 beschikbaar. In combinatie met het krediet voor 2026 komt het totale beschikbare krediet uit op € 363.000.

ICT

In het eerste halfjaar van 2026 hebben op het ICT-krediet nog geen investeringen plaatsgevonden. Voor de tweede helft van 2026 wordt verwacht dat circa € 100.000 wordt geïnvesteerd. Dit betreft voornamelijk de vervanging van AfvalRis en de aanschaf van telefoons en laptops.

Inventaris

In het eerste kwartaal van 2026 is € 32.000 geïnvesteerd in een nieuwe brandstofpomp, inclusief toebehoren. Daarnaast wordt in de tweede helft van 2026 de nieuwe hefbrug van de werkplaats in gebruik genomen en geactiveerd. Hiermee is een bedrag van € 76.000 gemoeid.

Op basis van de huidige verwachtingen resteert per jaareinde 2026 naar verwachting een krediet van € 155.000. Dit restantkrediet zal per jaareinde 2026 worden overgeheveld naar 2027. Naar verwachting wordt het krediet in 2027 ingezet voor de verdere vervanging van AfvalRis en de aanschaf van telefoons en laptops.

5. Risico's en onzekerheden

Hieronder worden de belangrijkste risico's en onzekerheden toegelicht die van invloed kunnen zijn op het geprognosticeerde resultaat over 2026.

Seizoensinvloeden

In de huidige prognose is rekening gehouden met bekende seizoenspatronen. Het uiteindelijke jaarresultaat blijft echter afhankelijk van de mate waarin deze seizoensinvloeden zich daadwerkelijk voordoen.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim ligt met 9,52% op een hoog niveau, waarbij langdurig verzuim in het bijzonder een risico vormt. Dit heeft gevolgen voor de continuïteit van de dienstverlening, verhoogt de werkdruk binnen teams en leidt tot oplopende personeelskosten.

Afhankelijkheid van externe inhuur

Door de combinatie van een krappe arbeidsmarkt en het hoge ziekteverzuim is de inzet van externe inhuur noodzakelijk om de dienstverlening te borgen. Deze inhuur is echter aanzienlijk duurder dan de inzet van eigen personeel, wat tot verdere budgetoverschrijdingen kan leiden.

Prijsstijgingen

De algemene prijsstijging van goederen en diensten blijft een aandachtspunt. Hoewel er in de prognose voor 2026 al rekening is gehouden met hogere kosten, blijft onzeker in hoeverre de inflatie zich verder doorzet en welke gevolgen dit heeft voor de exploitatie.

Daarnaast staan de energiekosten en opbrengsten uit teruglevering onder druk. In de begroting is slechts beperkt rekening gehouden met hogere energiekosten en lagere opbrengsten uit teruglevering. Dit kan gedurende het jaar leiden tot een financieel nadeel ten opzichte van de begroting.

CO₂-heffingen

De verhoging van de CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) leidt tot hogere kosten voor de verwerking van restafval. HVC heeft in de verwerkingstarieven voor 2026 al rekening gehouden met de hogere CO₂-heffing. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen om een overschrijding van de begrote kosten te verwachten. Tegelijkertijd moet nog blijken of de tarieven gedurende het gehele jaar toereikend zijn. Voor eventuele extra kosten als gevolg van de CO₂-heffing is geen aanvullende ruimte in de begroting opgenomen. De financiële ontwikkeling wordt daarom nauwlettend gevolgd.

Afvalstoffenbelasting en afvalverwerkingskosten

Het tarief van de afvalstoffenbelasting bedraagt in 2026 € 40,85 per ton en is vastgesteld. Voor de tweede helft van 2026 wordt geen onzekerheid voorzien ten aanzien van het wettelijke belastingtarief. Wel kunnen de totale afvalverwerkingskosten afwijken van de begroting als gevolg van wijzigingen in de aangeboden hoeveelheden afval of de doorberekening van overige kosten door de afvalverwerker. De financiële ontwikkeling wordt gedurende de tweede helft van het jaar gevolgd.

Geopolitieke spanningen

Internationale geopolitieke ontwikkelingen kunnen een onvoorspelbare invloed uitoefenen op grondstofprijzen en beschikbaarheid van materialen. Dit geldt met name voor de brandstofprijzen. In de prognose is met een eventuele verdere prijsstijging beperkt rekening gehouden.

Transportkosten en bereikbaarheid

Wegwerkzaamheden, wegafsluitingen en andere verstoringen in de infrastructuur kunnen leiden tot langere transportafstanden en -tijden en daarmee tot hogere transportkosten. De financiële impact hiervan is op dit moment niet goed in te schatten en is afhankelijk van de aard, duur en omvang van eventuele verkeersbelemmeringen.

Vrachtwagenheffing

Per 1 juli 2026 is de vrachtwagenheffing ingevoerd, waarbij voor vrachtwagens wordt betaald per gereden kilometer op aangewezen wegen. Deze heffing kan leiden tot hogere transportkosten. De financiële impact hiervan is op dit moment nog niet goed in te schatten. De ontwikkeling en eventuele gevolgen voor de kosten worden gevolgd.

Compliance

Binnen Waardlanden is op onderdelen nog sprake van achterstanden in het voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatisering en automatisering (zie paragraaf 3.3), arbeidsomstandigheden en veiligheid (zie paragraaf 3.6) en milieu en vergunningen (zie paragraaf 3.8). Deze achterstanden zijn ontstaan door een combinatie van factoren, waaronder capaciteitsvraagstukken, veranderende wet- en regelgeving en keuzes in de interne prioritering.

Er wordt gericht gewerkt aan het inlopen van deze achterstanden en het verder op orde brengen van de organisatie. Dit proces vraagt echter tijd en is nog niet volledig afgerond. Waardlanden onderkent dat de resterende achterstanden risico's met zich meebrengen voor de bedrijfsvoering, waaronder mogelijke financiële gevolgen, en voor de veiligheid en het welzijn van medewerkers. Het beheersen en verder terugbrengen van deze risico's heeft daarom nadrukkelijk de aandacht.

Dit is een uitgave van Waardlanden, september 2026

Redactie en tekst	Waardlanden
Vormgeving	Richard van Zijll de Jong (Studio de Marcas)
Fotografie	Paul van Baardwijk (Studio Retouched) en Henk Ganzeboom (Kobalt fotografie)

Waardlanden
Postbus 555, 4200 AN Gorinchem
0183 68 11 11
info@waardlanden.nl

© Waardlanden 2026

Deze uitgave is met grote zorg samengesteld. Waardlanden streeft naar een correcte en volledige weergave van de informatie. Eventuele wijzigingen of onvoorziene omstandigheden kunnen echter invloed hebben op de gegevens in deze publicatie.